

Trgovsko podjetje
KLANJ

Elita

obiščite

prodajalno MODA
na Titovem trgu 15

Nudimo vam

čipkasto blago proizvodnje

VEZENINA Bled

damske modne klobuke

SESIR Škofja Loka

In pletenine, ženske bluze iz garna, kombineže, nogavice, dežnike, srajce in kravate.

DAN ZDRAVJA

Jutri, v četrtek 7. aprila, čistilnic in pralnic in podobno.

bo ves civilizirani svet praznoval Dan zdravja. Vsako leto je ta dan (ki ne pomeni le en dan, marveč začetek načrtnih akcij) posvečen določenemu problemu: tuberkulozi, osebni higieni, zdravi prehrani itd. Letos je Svetovna zdravstvena organizacija določila to akcijo pod geslom — Človek v mestu.

Velik razvoj proizvodnih sil z industrializacijo je v zadnjem stoletju, še posebno pa v zadnjih desetletjih usmeril veliko večino ljudi v velika in manjša mesta. Ti veliki premiki iz dežele v mesta so že značilni celo za dežele v razvoju.

Cepprav pri nas na Gorenjskem nimamo veliko mest, pa vendar čutimo, da prav ti premiki delajo nemalo preglavic. Hkrati, ko v hribovskih vaseh ostajajo prazne hiše imamo v mestnih središčih veliko stanovanjsko stisko. Nastajajo težave, kako zagotoviti tem ljudem vsaj osnovne pogoje za življenje — stanovanje, vodo, treba je urediti kanalizacijo, ceste, zagotoviti javne službe in prostore za družbeno in kulturno izživljanje, nastajajo težave zaradi pomanjkanja ustanov otroškega varstva, javnih in neustreznih kuhinj,

Spričo tega naj bi letošnji dan zdravja vzpodbujal vse naše družbene in politične zlasti pa delovne organizacije, da bi tem težavam — človeka v mestu, posvetili čimveč pozornosti. Reševanje tega namreč ne more biti enkratni uspeh urbanistov in drugih, marveč dolgoročno zavestna sila vseh nas — članov naše ožje in širše družbene skupnosti. K. M.

Nagrajevanje dobrih predlogov

V Radovljici je bil pretekli četrtek plenum občinskega sindikalnega sveta, na katerem so razpravljali o racionalizatorstvu in novatorstvu v delovnih organizacijah. Ugotavljali so, da predlogi delavcev za najrazličnejše tehnične izboljšave niso dovolj nagrajeni niti upoštevani v našem razvoju, kot je to drugje v razvitih deželah. Po daljši razpravi so predlagali, naj bi po vseh delovnih organizacijah sprejeli (če še niso) ustrezne pravilnike o izumih in tehničnih izboljšavah K. M.

GOSTJE POBRATENEGA LA CIOTAT V KLANJU

„VSE ZA MIR“

Skupina osmih prosvetnih delavcev iz pobratenega francoskega mesta La Ciotat je na 10-dnevnem obisku v Kranju. Ze v dosedanjih, prvih dnevih gostovanja pri nas, so si ogledali škofjeloški muzej, Bohinj in Vogel, se pogovarjali s kranjskimi urbanisti, obiskali nekatere šole, otroško varstvene ustanove in druge vzgojne, prosvetne in kulturne ustanove. V njihovem programu pa je tudi obisk nekaterih delovnih organizacij in ogled prirodno turističnih in zgodovinskih zanimivosti Kranja in Gorenjske.

Vodja skupine gostov, Marius Deider, ki je bil prvi organizator sodelovanja in kas-

g. Marius Deider

nejšega pobratenja z mestom Kranjem je izjavil, da je do sedanje sodelovanje prineslo že velike uspehe. Toda, kot pravi, to sodelovanje je že preraslo dosedanje oblike z vsakoletnimi izmenjavami mladinskih skupin. Razvoju sakaazuje nujnost širših izmenjav raznih služb, da bi uspešnejše izmenjavali izkušnje in utrjevali bratstvo v obojni strani. V tem cilju je to krat tu skupina pedagogov in kulturnih delavcev. Prav tako bi tak obisk želeli oni iz Kranja. Tako po raznih dejavnostih, vključujoč tudi izmenjave skupin delavcev, ki bi imeli tu in tam marsikaj novega videti, se pogovoriti

in morda naučiti.

»Vse to,« je dejal na koncu pogovora g. Marius »smo postavili, razvili in delamo za mir med narodi, za medsebojno spoznavanje, za izmenjavo izkušenj, za napredek,«

K. M.

Pri nakupu
ne pozabite
na kavo
Žvita
KLANJ

Začetek VI. kongresa SZDL Slovenije

Ljubljana, 5. aprila — Danes, nekaj po deseti uri, je v veliki dvorani gospodarskega razstavišča začel s delom VI. kongres socialistične zveze Slovenije, ki bo zasedal tri dni. Predsednica Glavnega odbora SZDL Slovenije je ob slovesni otvoritvi kongresa med drugimi gosti in delegati pozdravila tudi predsednika zvezne skupščine Edvarda Kardelja, predstavnike zveznega odbora SZDL Jugoslavije in delegacije iz vseh republik, kakor tudi delegacije naprednih oziroma socialističnih strank iz Trsta, Koroške in Julijske Krajine.

Ker poročila o delu Glavnega odbora SZDL med V. in VI. kongresom niso brali, kajti delegati so ga prejeli več dni pred kongresom, je tovarišica Vida Tomšičeva prebrala le referat o vlogi socialistične zveze v nadaljnjem razvoju družbenega samoupravljanja pri nas. Danes popoldne in jutri je predvideno delo po komisijah. V četrtek, 7. aprila, pa bo znova skupna plenarna seja, na kateri bodo sprejeli resolucijo in izvolili nov glavni in nadzorni odbor SZDL. — K. M.

Pogovor oljarjev

Britof pri Kranju, 5. aprila — V prostorih tukajšnjega obrata Oljarica je začelo danes dvodnevno posvetovanje tehnologov oljarske industrije Jugoslavije. Namen posvetovanja je, da bi industrijo te vrste hitreje izpopolnjevali z najnovejšimi znanstvenimi dosežki ter uspešneje izkoristili domače možnosti za to proizvodnjo.

Slika prikazuje udeležence in goste VI. kongresa SZDL Slovenije ob otvoritvi — Foto: France Perdan

IZ KAMNIŠKE OBČINE:

Pot krajevnih skupnosti

»Kriminal je to, da občina ne uredi te ceste, da nam pustijo to lužo pred hišami...«

»Če so že uredili park in nasadili rože, bi morali postaviti tudi plačane čuvarje...«

Podobnih izjav ni malo na raznih sestankih, zborih volilcev in tudi v zapisnikih s »terena«, ki jih imajo občinski organi in druge organizacije. Gre v bistvu za krajevne skupnosti, oz. za oblike reševanja najrazličnejših težav in potreb po naših krajih, za razmerje, kje in v kolikšni meri tu sodeluje občan sam preko svoje krajevne skupnosti na eni in »družba« (občina) na drugi strani.

Sest, sedem let je od tega, ko so v jeseniški občini začeli dodeljevati krajevnim organizacijam denar, ki je bil namenjen iz občinskih virov za vzdrževanje raznih komunalnih objektov in za tem svobodno prepustili samim ljudem, da so razpravljali o tem denarju in ga razporejali. Ker pa so ljudje v določenem kraju vedno imeli več želja, kot je bilo dobljenega denarja, so ob teh razpravah sprejeli v program še druga dela s tem, da so dobljeni denar porabili v glavnem le za nakup materiala in za strokovno izvedbo. Tako so sami organizirali delovne akcije, dali les, gramoz in drugo in iz enega dinarja ustvarili trikrat ali celo štirikrat večjo vrednost.

Te oblike dajanja sredstev samim krajevnim organizacijam so se uveljavile tudi v drugih občinah. Pri tem razvoju pa je verjetno prišla najdlje kamniška občina, kjer so že z lanskim letom preko občinske skupščine zglasovali odlok o zbiranju sredstev krajevnim skupnostim v višini 2 odstotkov od osebnih dohodkov zaposlenih iz njihovega območja in 2 odstotkov od bruto katastrskega dohodka v kmetijstvu. Isto velja za zasebne obrtnike in svobodne poklice. Krajevne skupnosti so preko občinskega uradnega glasila objavile ključ trošenja teh sredstev in na tekoči račun, ki ga ima vsaka skupnost, se steka denar iz vseh krajev, kjer so njihovi delavci zaposleni.

Sredstva krajevnih skupnosti so se s tem močno dvignila. Od 10 do 15 milijonov dinarjev, kolikor so prejšnja leta izločili iz proračuna za te namene, bodo letos te skupnosti imele okrog 173 milijonov dinarjev. Najvažnejše pa je, da ljudje v teh skupnostih vedo, da je to njihov denar, da ga sami zbirajo in so zato do njega zelo kritični. K zbranimu denarju skoraj povsod dodajo svoje delo, material in celo dodatne prispevke, posojilo, in lotevajo se dolgoročnih programov. Tako so se v Srednji vasi

lotili gradnje vodovoda v skupni vrednosti 25 milijonov dinarjev. Povsod so se načrtno lotili tistih problemov, ki so jih že zdavnaj težili.

Glavno pri vsem tem je, da ljudje dosti bolj cenijo tisto, kar so sami neposredno zbrali, kar so sami naredili z lastnimi rokami.

K. M.

Blejska turistična razglednica — PRIPRAVE NA SEZONO

VI. KONGRES SZDL SLOVENIJE

Naši delegati

na kongresu SZDL Slovenije

Iz nekaterih naših občin smo prejeli imena izvoljenih delegatov, za sedanjí kongres socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije in jih predstavljamo bralcem.

JESENICE: Pavle Lotrič, Marjan Burja, Bine Kobentar, Berti Brun, Jaka Svetina, Alojz Makovec, Anda Sorli, Božena Pintar in Zdravko Crv.

RADOVLJICA: Antonija Cesar, Franc Cuznar, Jože Gra-

celj, Vinko Jerala, Stanko Kajdiž, Ljubo Meglič, Rok Sitar, Stenko Stražnik, Janez Varl in Bogdan Zupan.

Delegati iz obeh imenovanih občin so se pred odhodom na kongres pripravili na razpravo. Tako so se jeseniški delegati odločili za razpravo o krajevni samoupravi, o današnjih težavah in neskladjih v šolskem sistemu ter o mednarodni delitvi dela. Radovljiški delegati pa nameravajo prispevati svoje mnenje k razčiščevanju nekaterih problemov o našem turizmu nasploh, o državnih organih in družbenih službah ter o organizaciji SZDL v komunih.

Podobna so se pripravili tudi delegati v Kranju.

K. M.

Prosta sobota

Uprava skupščine občine v Skofji Loki je sklenila, da bodo imeli od 1. aprila do 31. septembra proste sobote. Čeprav izgleda na prvi pogled, da bodo imeli sedaj za stranke manj časa, se bo v resnici čas celo povečal. Uradne ure imajo v ponedeljek od 6. do 14. ter v sredo od 6. do 12. in 14. do 18. ure. Poleg tega, da dela sprejemna pisarna tudi v sobotah, imajo vpeljeno tudi stalno dežurno službo.

- pe

PO ZBORIH VOLILCEV V ŠKOFJELOŠKI OBČINI

»Sejem želja in zahtev«

33 zborov volilcev v februarju in marcu — Volilci ne poznajo svojih pravic — Nepripravljeni odborniki na zborih volilcev

V februarju in marcu je bilo v Škofjeloški občini 33 zborov volilcev. Obisk na zborih ni bil najboljši, saj se jih je udeležilo 1400 od 16.900 volilnih upravičencev in bi na osnovi tega lahko celo dvomili, če starih 10% volilcev lahko predstavlja mnenje večine.

Zanimivo je, da nekateri volilci še sedaj ne poznajo pravic in vloge zborov volilcev. Nekateri so tako prišli do dokaj čudnih sklepov. Tako je npr. zbor volilcev v Zmencu celo prekvalficiral cesto v Poljansko dolino iz III. v cesto II. reda (te pravice nima niti skupščina). Nenavaden (in tudi nepravilen) je nadalje naslednji sklep tega zbora: »Zbor volilcev je tudi soglasno sklenil, da naj se izda izjemno gradbeno dovoljenje tov. Marilji Uršič, ker obstoja nevarnost, da se stara hiša podre.« Kaže, da nekateri občani žive v propričanju, da je

sklep zbora volilcev za skupščino obvezen. Ne zavedajo se, da so to njihove želje in predlogi, katere pa mora skupščina še temeljito preučiti in jih lahko tudi ovrže. Samo pogledimo primere.

Precej zborov volilcev je zahtevalo naj se zmanjša občinska uprava, naj zmanjšajo dotacije telesno-vzgojnim in kulturnim organizacijam. Če vemo, da je škofjeloška skupščinska uprava med najmanjšimi v Sloveniji, vidimo, da se temu ne da ugoditi (največje možno zmanjšanje je po prvih računih največ za 3 osebe). V občini deluje 21 športnih organiza-

cij, ki dobijo skupno 7 milijonov starih din. Telesno-vzgojno življenje je še sedaj »na psu«. Kaj bi s tem dosegli? Ali, če pogledamo pristovoljne kulturno-prosvetne organizacije: 27 organizacij dobi 6,5 milijona dinarjev. Na enega pride zelo malo in če bi še to zmanjšali, npr. v Solcah, ne bi imeli niti teh dramskih predstav, ki jih imajo.

Skupščina mora o vsem tem temeljito razmisliti in prav zaradi tega sklepi zborov volilcev zanjo niso obvezni. Pri vsem tem pada v oči, da tudi večina odbornikov ni bila dobro pripravljena na zbere. Pravzaprav bi morali oni volilcem pojasnjevati občinsko politiko. V praksi je to izgledalo tako, da so pred-

sednik skupščine ali pa druge vodilne družbeno-politične osebnosti, »letali« iz enega na drugi zbor in morali ponekod »zagovarjati« odločitve skupščine celo pred odbornikom, ki je v odločitvah sodeloval.

- Da ne bo pomote — zbori volilcev so skupščini v marsičem pomagali pri njenem delu. Nakazali so na nekatere probleme, ki so res nujni. Tako je skupščina že sprejela sklep, da bo v bodoče nazvala denar za vzdrževanje cest IV. reda krajevnim skupnostim, ker bodo one z denarjem prav gotovo bolje gospodarile, kot bi manj zainteresirana ustanova. Na zborih volilcev je bilo kar 77 zahtev glede vzdrževanja cest, elektrifikacije in vodovodov.

Precej pripomb je bilo tudi glede zakona o vzdrževanju gozdov (29). Na eni strani smo dobili vtis, da ljudje nimajo zaupanja v GG Kranj, na drugi strani pa tudi, da je bila udeležba na sestankih, kjer so zakon pojasnjevali prav tako majhna in da ljudje

je sedaj z njim niso seznanjeni.

In kakšni so rezultati predlogov skupščini. Na zadnji seji je povečala količino lesa za domačo uporabo namenila denar za elektrifikacijo in vodovode, pod enakim režimom bodo zavarovali vse mostove v občini in predlagala republiški skupščini prekvalficacijo ceste v Poljanski dolini v cesto II. reda (po njej je velik promet z Goriške — cement iz Anhovega).

Pri delitvi denarja po KS pa lahko zopet pride do nesporazumov. Vsak bo pač vezan tudi na denar, ki ga odaja v obliki davkov. Tako npr. v Davči znašajo vsi pripevki okoli 1,5 milijona, samo za vzdrževanje cest pa gre letno okoli 3 milijone dinarjev. Upravičenost zahtev bo morala ugotoviti strokovna komisija (npr. »Saveljski most« čez Soro za Bukovščico) in se bo skupščina šele potem lahko odločila.

Na vse zapisnike oziroma predloge bo skupščina pisмено odgovorila (v roku 2 mesecev).

P. Colnar

Gospodarske novice

IZVOZ V MARCU

Po nepopolnih podatkih smo letos marca izvozili za 1.170.000.000 N dinarjev blaga. V primerjavi z marcem prejšnjega leta se je izvoz povečal za 12%, v primerjavi z letošnjim februarjem pa za 16%. Izvoz v prvem tromesečju tega leta je tako za približno 15% večji kot lani v istem času.

Uvoz v marcu pa cenijo na 1,5 milijarde novih dinarjev, kar je za 5% manj kot januarja in februarja letos. V prvem četrtletju smo tako predvidoma uvozili za 34% več blaga kot lani v istem času.

REKORDNI LOV

Letos v februarju so morski ribiči vlovili 1.100 ton rib. To je 430 ton več kot znaša desetletno povprečje tega meseca. Lov pa bi bil lahko še uspešnejši, če bi bile vse ribiške ladje pripravljene na tako zgoden začetek ribolova. Tako pa je samo približno 40% ladij sodelovalo pri lovu. Zaradi tega smo še vedno morali uvoziti 344 ton rib za predelavo.

NAJCENEJŠI IN NAJDRAŽJI

Statistična služba je skušala ugotoviti, katero mesto v naši državi je »najcenejše« in katero »najdražje«. Pregledali so cene za nekatere kmetijske pridelke, katerih cene se formirajo na trgu brez omejitve. Zanimivo je, da nobeno gorenjsko mesto ni niti med »najcenejšimi«, niti med »najdražjimi«. Mleko je najcenejša v Smederevem (1,25 N din), najdražja pa v Skopju (1,80 N din). V Smederevu so najcenejša tudi jajca (0,35 N din) in kokoši (8,50 N din). Najdražja pa so jajca v Titogradu (0,65 N din), perutnina pa v Nikšiću (21,00 N din). Meso je najcenejše v Tuzli, najdražje pa v Kopru.

INTENZIVNA PROIZVODNJA IN RESNIČNO SAMOUPRAVLJANJE ZAHTEVATA kulturno razgledanega človeka

Skoraj polovica zaposlenih v kranjski občini brez popolne osnovne šole — Na 7 prebivalcev eno motorno vozilo

Skupščina zveze kulturno prosvetnih organizacij kranjske občine, ki je bila v torek prejšnji teden (20. marca) je začela — bolj z uvodnim referatom kot z razpravo — obravnavati pomembno in pereče vprašanje, kakšna je vloga občana kot ustvarjalca in kot potrošnika kulturnih dobrin. Sedanje kulturno stanje v občini, vzroki zanj, kulturne potrebe občanov in kakšna naj bo v prihodnjem obdobju občinska kulturna politika — to so bistvena vprašanja dobro pripravljene referata, na katera pa ni mogoče odgovoriti brez temeljitejših analiz. Značilno je namreč, da smo kulturno politiko vodili doslej največkrat na osnovi predpostavk o tem, kakšne naj bi bile kulturne potrebe občanov, nismo pa izhajali iz dejanskih potreb, ker jih nismo poznali in ker nismo poskušali ugotoviti, kakšne posledice je prinesel s seboj hiter povojni razvoj in hitro izboljšanje življenjskega standarda.

Referat ugotavlja, da se je v kranjski občini po vojni izredno hitro spreminjala socialna struktura prebivalstva, da je večina prebivalcev občine (21.927 ali 42,7%) zaposlenih, da se je zaradi koncentracije proizvodnih sredstev v Kranju povečalo število mestnega prebivalstva in obenem zelo povečala dnevna migracija med mestom in okoliškimi vasi (dnevno 7.990 delavcev ali 36,4% vseh zaposlenih), da se je hitro izboljšal družbeni in osebni standard, da pride že na 7 prebivalcev eno motorno vozilo, na manj kot štiri prebivalce radijski sprejemnik, na dobrih 12 prebivalcev TV sprejemnik, da pa precejšen del tega standarda ni rezultat rednega dela, ampak različno zreduciranega prostega časa. Osebni dohodek rednega dela še ne zadošča za vse te pridobitve sodobne tehnike, zato so potrebni dodatni viri dohodka, polna zaposlitev družine, posojila itd. Takšna orientacija na prisvajanje materialnih dobrin pa je lahko pozitivna le nekaj časa, dokler je proizvodnja ekstenzivno usmerjena, dokler se nov krog prebivalcev šele vključuje v proizvodnjo. Z zahtevami po intenzivnejšem rednem proizvodnem delu, po večji produktivnosti, z resničnim vključevanjem proizvajalcev v samoupravljanje pa so se pokazale slabosti take usmeritve prav v kulturni razgledanosti občanov, v ozkosti njihovih interesov, v enostranski usmeritvi njihovih potreb.

- Za potrditev te ugotovitve navedimo le enega izmed številčnih podatkov, in sicer izobrazbeno strukturo prebivalcev občine. Nobe-

- tu so podatki za 20.100 zaposlenih, ki so jih za leto 1965 zbrali po delovnih organizacijah. Brez končane osnovne šole je 9.898 (49,2 odst.) delavcev, s končano osnovno šolo 2.888 (14,4 odst.), s poklicnimi šolami 4926 (24,5%), s srednjo šolo 1.582 (7,9%) in z višjo ali visoko šolo 806 (4%) zaposlenih.

Protislovja, ki so nastala ob ekonomskih in družbenih spremembah, bo treba odpraviti, kajti izobraževanje in kulturna rast ljudi sta bila ob hitrem materialnem napredku zapostavljena in zanemarjena, usposobljenost

proizvajalcev ne ustreza nalogam, ki jih zdaj postavlja prednje zahteva po modernizaciji proizvodnje in po razvitejšem samoupravljanju. Vse poklicne in amaterske kulturne institucije in družbeno politične organizacije si bodo morale zato bolj prizadevati, da z enotno kulturno politiko, ki bo izhajala iz potreb občanov, in s kuniuiranim delom odpravijo neskladnosti med materialnim in duhovnim razvojem, kajti šele potem bodo dani pogoji za hitrejši vsestranski napredek.

- at

ANALIZA ZAKLJUČNIH RAČUNOV ZA LETO 1965

Boljše kot 1964, a slabše od pričakovanj

Industrija in gradbeništvo pod planom — Največji porast v prometu, obrti in komunalni — Znatno povečanje OD — Število zaposlenih pada

V škofjeloški občini je zadnja leta družbeni bruto proizvod raste letno za 20 — 30 odstotkov in narodni dohodek za 25 odstotkov. Približno enak porast so predvideli tudi za lansko leto. Zaključni računi gospodarskih organizacij pa so pokazali, da plana niso dosegli. Vzrokov za to ni še nihče raziskoval, nedvomno pa je eden glavnih v mnogo težjih pogojih poslovanja, v katerih se se znašle gospodarske organizacije po reformi.

Industrijska podjetja, ki so lani ustvarila 55 odstotkov celotnega dohodka v občini in 58,7% narodnega dohodka, so ustvarila samo 95,9% celotnega planiranega dohodka in samo 85 odstotkov narodnega dohodka. Kljub temu pa je vrednost proizvodnje še vedno za 14 odstotkov večja kot leta 1964, medtem ko je narodni dohodek večji za 7,4%.

Tako kot v industriji je zabeleženo gibanje proizvodnje in narodnega dohodka v vseh panogah gospodarstva, vendar je ta porast zelo različen v primerjavi z letom 1964. Najmanjše povečanje je v gradbeništvu, največje pa v prometu.

Največji porast je zabeležen pri izplačanih neto osebnih dohodkih. V povprečju za vse zaposlene so se ti povečali za 35,6 odstotkov, največ v prometu (indeks 245,3), komunalni (indeks 178,9) in obrti, medtem ko so se v gradbeništvu povečali samo za 12,2 odstotka.

Povprečno število zaposlenih se je v vsem letu povečalo za 5,2 odstotka, medtem ko se je v zadnjih mesecih lanskega leta že znatno zmanjšalo.

- V. P.

DS ŽELEZARNE JE ZASEDAL

Skrajšani delovni teden

Prejšnji ponedeljek je zasedal del. svet Železarn Jesenice, ki je obravnaval tudi predlog programa o prehodu na 42-urni delovni teden. V razpravi so predstavniki martinarne zagovarjali predlog, naj se tam, kjer se dela sedaj v treh izmenah in kjer se bo uvedla še četrta izmena, dela šest dni in bi nato imeli dva dni prosto. Drugi so zagovarjali varianto, po kateri izmena dela štiri dni in ima nato en dan prosto, oziroma ima prosto 48 ur, ker začne z delom naslednji dan ob uri, ob kateri je prejšnji dan končala delo.

Ta predlog je bil tudi sprejet.

V Železarni bodo tako imele tri načine dela v skrajšanem delovnem tednu:

— Nprekinjeno delo na

štiri izmene s tem, da delajo 4 dni, nato pa je en koledarski dan prost (48 ur).

— V obratih, kjer delajo na dve ali samo na eno izmeno, se bo delalo tri tedne po pet dni in bosta dva dneva prosta (sobota in nedelja), četrty teden v mesecu pa se bo delalo šest dni in bo prosta samo nedelja.

— V prometu bodo delali 12 ur in 24 prosto zaradi specifičnosti dela.

Potrebno je povedati, da ne bo Železarna v vseh delovnih enotah istočasno uvedla 42-urni delovni teden. Sklenjeno je, da lahko vsaka delovna enota sama preide na skrajšani delovni čas, če zagotovi enak obseg proizvodnje ob enakem številu zaposlenih.

J. Vidle

OBIŠČITE SPOMLADANSKI SEJEM V KRANJU

od 9. do 18. 4. 1966 v prostorih delavskega doma Franca Vodopivca

ANDREJ PAVLOVEC O OTROŠKI LIKOVNI DEJAVNOSTI

»Otroška grafika« v Kranju

V razstavnih prostorih Prečernove hiše v Kranju je od 1. aprila zanimiva razstava otroške grafike. Blizu 40 del razstavlja učenci osnovne šole »Stane Zagar«. V kratkem otvoritvenem govoru je ravnatelj šole Slavko Malgaj v petek prejšnji leden poudaril pomembnost likovne vzgoje v šolah, ki je še vse preveč zapostavljena v učnem programu, čeprav je za otrokov razvoj zelo pomembna, potem pa je ravnatelj Loškega muzeja Andrej Pavlovec povedal nekaj misli o otroški likovni dejavnosti.

Po najnovejših izsledkih umetnostne zgodovine lahko mesto otroškega likovnega ustvarjanja nazorno prikažemo s trikotnikom, katerega en kot je otroška likovna dejavnost, drugi kot navno slikarstvo in tretji kot likovno ustvarjanje duševno bolnih. Vse te tri veje likovnega ustvarjanja združuje navnost, ki je pri delih otrok izražena v veliki meri s tehnično nespretnostjo. Navna nota otroških likovnih del pa tem bolj izginja, čim bolj je pri ustvarjanju prisoten likovni pedagog. Današnja likovna vzgoja v šolah je sproščena, pedagog mora to sproščenost usmerjati, ne pa jo zavirati ali podreti. To delo je zahtevno in težko; od pedagoških in umetniških kvalit profesorja — likovnega pedagoga je v veliki meri odvisen uspeh likovne vzgoje; čim boljši je učitelj, čim boljše zna usmerjati in razvijati otrokovo sproščenost pri likovnem ustvarjanju, tem boljša so likovna dela, tem manj je v njih čutiti navnost.

Na nekaterih šolah po Gorenjskem poučujejo do 6. ali 7. razreda likovno vzgojo učitelji, drugje pa imajo likovnega pedagoga za vse razrede; razlike v otroških delih so več kot opazne že na prvi pogled. V višjih razredih pa se rezultati dela likovnih pedagogov ne razlikujejo več toliko po kvaliteti nasploh, ampak po kvaliteti v neki določeni tehniki ustvarjanja.

Vsak pedagog zna namreč vzbuditi med učenci zanima-

manje za eno vejo tehnike. Značilno pa je, da se otroci raje oprimejo težje tehnike (npr. lesorez), kar dokazuje tudi razstava likovnih del učencev šole »Stane Zagar«. Nekatera izmed teh del presenečajo s svojo kvaliteto (npr. ženska glava) in spominjajo na začetke slovenske grafike nasploh.

A. Triler

EDINSTVEN MUZEJSKI EKSPONAT V KRANJU

Grobovi v Mestni hiši

V veži Mestne hiše v Kranju so v ponedeljek (4. aprila) odkrili v globini približno en meter šest grobov. Po pridačkih (prstan in nož), po legi skeletov (zahod — vzhod) in po bližini farne cerkve, kjer je precejšen del staroslovanskega grobišča že odkritega, sklepajo, da gre za staroslovanske grobove približno enake starosti kot so tisti okrog cerkve, se pravi okrog leta 1000.

Mestno hišo zdaj adaptirajo; v veži so nameravali prav v ponedeljek začeti polagati tlak, prej pa so napravili nekaj poskusnih izkopov zaradi morebitnih najdb. Odkritja staroslovanskih grobov niso pričakovali, zato je bilo presenečenje toliko večje. Grobovi so sicer precej globlje kot tisti pri cerkvi, vendar se na steni jame jasno vidi, da je približno polovica nasutega pozneje. Veže zdaj seveda ne bodo tlakovali, ampak bodo najprej vso izkopali, ker bodo nedvomno grobove še našli.

Vsekakor je to originalna in edinstvena najdba. Celotno grobišče bodo namreč vključili kot edinstven eksponat v bodočo stalno muzejsko zbirko. In nedvomno bo arheološka zbirka Gorenjskega muzeja v Kranju edina daleč okoli, ki bo imela v svojem sestavu originalno staroslovansko grobišče. Skelete bodo namreč pripravili in jih pustili v isti legi in na istem mestu, kar bo za obis-

kovalce zelo zanimivo in privlačno. Kako bodo vso težo in staroslovansko grobišče uredili, bodo videli pozneje, ko bodo vso izkopali.

Kustos za arheologijo Gorenjskega muzeja Andrej Valič, ki je najdbe seveda zelo vesel, pravi, da je še prezgodaj karkoli reči o povezavi teh grobov z grobiščem okrog cerkve, da pa bo to jasneje, ko bodo prekopali

Kaj bi ti storil, če ...

... te piči kača
... se nekdo opeče s kropom, ognjem
... najdeš ranjenca na cesti
... se prijatelj na kopanju utopi

Na taka in podobna vprašanja je pred dnevi odgovarjalo 36 učencev višjih razredov osnovne šole Lucijan Seljak v Stražišču po krajšem tečaju, ki je obsegal skupno 20 ur teoretičnega in praktičnega pouka prve po-

IZ KAMNIKA

Razstava del gorenjskih likovnikov

V lepo urejeni dvorani nad Kavarno v Kamniku je bila v soboto (2. aprila) otvoritev razstave del gorenjskih likovnih umetnikov. Razstava je izbor del z razstave v Kranju in Kamniku, ki ju je pripravil pododbor društva slovenskih likovnih umetnikov Go-

renjske za letošnji 8. februar — slovenski kulturni praznik. Razstava bo v Kamniku do 10. aprila, potem pa si jo bomo lahko ogledali še na Bledu, na Jesenicah in v Trzinu.

Direktorica Kamniškega muzeja Mirna Zupančič je ob otvoritvi izrazila zadovoljstvo zaradi sodelovanja vseh gorenjskih muzejev in predvsem zaradi enotnega razstavnega sistema, katerega prvi preizkusni kamen je prav ta razstava. Razen številnih Kamničanov, med katerimi je bil tudi predsednik občinske skupščine France Vidervol, so se otvoritve udeležili tudi predstavniki Loškega muzeja.

A. Triler

DREVI V KRANJU

Koncert mladih glasbenikov

Drevi ob 19. uri bo v koncertni dvorani delavskega doma nastop mladih glasbenikov, učencev kranjske glasbene šole. Izvajalci nocojšnjega koncerta bodo predvsem učenci popularnega narodnega glasbila klavirske

harmonike. Poleg solistov na tem instrumentu bosta nastopila tudi dva harmonikar-ska orkestra pod vodstvom Josipa Štefica. Ostali del programa pa bodo izvajali mladi glasbeniki iz oddelka za klavir, kitaro in violino.

Violinski koncert v Trzinu

Glasbena šola Trzin in Delavska univerza sta pripravili v ponedeljek (4. aprila) v prostorih Glasbene šole koncert mladega diplomanta Tomaža Lorenza iz Ljubljane. Violinskega virtuozu, ki je izvajal dela iz svetovne glasbene literature, je spremljala pri klavirju prof. Nada Omanova.

moči. Kot je izjavil dr. Veličkovič, ki je v okviru Rdečega križa kot organizatorja tega tečaja tudi predaval, so učenci presenetljivo dobro doleteli snov in v nekaterih primerih vedeli celo več, kot so organizatorji pričakovali. Podoben tečaj prve pomoči med šolsko mladino je v teku tudi na osnovni šoli Simona Jenka, pripravljajo pa ga še na osnovni šoli Staneta Zagarja.

K. M.

Andrej Valič Staroslovanski Kranj

(Nadaljevanje in konec)

Omenim naj tudi zakladno najdbo srebrnih skledastih novcev (85 po številu) iz konca 13. stoletja, ki so bili odkriti v samem makadamskem cestišču. Kovani so bili v Ogleju v času oglejskega patriarha Gregorija de Montelonga in tržaških škofov Arlongusa in Urlicusa de Portis. Ta denar je bil takrat v obtoku in je imel veljavo na Kranjskem. Najdba je pomembna, ker nam časovno loči slovanske grobo-

ve od kasnejšega srednjeveškega grobišča, obenem pa ta zakladna najdba srebrnih novcev razjasnjuje politične in nasledstvene preobrate na Kranjskem in v sosednjih pokrajinah med mogočnimi fevdalci, katere pa je enako doživljalo mesto Kranj pred Znojnskim mirom leta 1308. Enak način zakladnega zakopa srebrnih novcev je bil odkrit na Blejskem otoku.

Opisani izbor kulturnega gradiva predstavlja le majhen del najdb, ki so že znane in ki bodo še znane.

Dejstvo je, da je staroslovansko grobišče v Kranju še neraziskano na severni in vzhodni strani, pod samo gotsko sakralno arhitekturo (da so grobovi v cerkvi pod današnjim tlakom, dokazuje izkop groba v zakristiji leta 1965) in kjer tudi lahko pričakujemo starejše gradbene prvine. Važna bo ugotovitev razmerja sakralnega prostora do staroslovanskega grobišča.

Okrasni predmeti in njihove značilnosti, ki so prišli v grob s pogrebni obredom,

in značilni pokop dokazujejo etično in kulturno ostalno jedanega prebivalstva Kranja. Dopolnjujejo okvir kottlaške kulturne skupine vzhodnoalpskega prostora. Mestna naselbina je bila na prehodu prvega tisočletja upravno-politično središče Krajine. To nam pričajo zgodovinski viri, arheološki dokumenti pa nam ta dejstva potrjujejo; še več — kažejo na kulturne vezi in pota na Korosko, Jadran in Panonsko ravnico. Kulturne vezi so bile močne in stiki tradicijski, kar nam dokazuje primerjalno gradivo. Ta del grobišča s svojimi značilnimi okrasnimi predmeti tega obdobja kaže dokaj enako et-

nično sliko. Brez dvoma so nosilci te kulture Staroslovenci brez kakih tujih prisel, čeprav lahko iščemo vzorec in kulturne vplive na teh predmetih, vendar so bili priljubljeni in lastni naši pretekli nacionalni kulturi.

Veliko število izkopanih grobov in bodoče raziskave bodo osvetlile pomenitost in vlogo mesta nad sotečjem Save in Kokre v preteklem zgodovinskem obdobju; z že znanimi najdbami in domnevmami pa lahko predpostavljamo, da je bilo mesto v tem času obrtno in trgovsko središče pokrajine in tako tudi kulturno žarišče ljudske umetne obrti.

„Dobri znanci“ v gosteh v Železnikih

V bobnu je bila sreča, zraven častna žirija treh najstarejših naročnikov Glasa, »Dobri znanci« so dobro igrali in dobro peli, njihov humorist je delal konkurenco Lipetu, ki je imel tokrat razen večer tudi resnejše delo, saj je vodil celotno prireditel, dvorana pa je bila tako nabita, da nekateri še stati niso mogli pošteno (in da so celo pozabili na preusmeritev Sore in na očitno nevarnost, da bi se Jez lahko podrl kljub izrednemu napredku našega gradbeništva) — takšno je bilo vzdušje pred 1. aprilom zvečer v Železnikih: napeto (sreča je muhasta, tokrat pa se je za Selško dolino kar dobro odrezala), veselo (tako prireditve v Železnikih ni vsak teden), sproščeno.

»Dobri znanci« so res dobri muzikantje in povsod, kamor pridejo, težko pričakovani znanci. Tako zaigrajo in zapojejo in zavriskajo, da staro ženo zasrbijo pete in bi kar zaplesala, že pri naslednji melodiji pa ji spomin poroma nazaj in oči se ji zasolžijo... pa potem spet Marjan Roblek zapoje, da se smeje staro in mlado:

Zvezde žarijo v glavi mi brenčl, (kosti me bolijo, iz nosa teče kri.) Sem v zid se zaletel, ker mal sem ga imel; (z ovinka sem zletel, ko Miciko sem objel.) Tih in mirno dohtarju priznam: (ženske in vino strašno rad imam.) Zato se zaletel sem majčken se v zid, (zdaj jaz

sem zapufan, avto pa razbit.

Originalno in aktualno besedilo na melodijo »Zvezde žarijo« Beneških fantov; takšnih imajo Dobri znanci še več. Poznate pesem »Sumijo gozdovi domači«? To je bila njihova prva najbolj uspela pesem pred desetimi leti. Ansambel, ki je eden najstarej-

ših narodno zabavnih ansamblov v Sloveniji, je dobro znan tudi Gorenjcem, saj je pogosto nastopal na raznih prireditvah in veselicah, tudi na Gorenjskem sejmu v Kranju smo ga še poslušali, poznajo pa ga tudi v inozemstvu, gostoval je že skoraj po vsej zahodni Evropi (Italija, Francija, Belgija, Avstrija, Nemčija), 22. januarja letos je igral na slovenskem plesu v Celovcu. Javno sicer že dlje niso nastopali, ker je trobentar Franc Korbar pri

vojakih (pa se kmalu vrne), so pa snemali za radio in televizijo in za plošče; v kratkem bo izšla njihova peta velika plošča.

Ansambel, ki se je razvil

iz nekdanjih Celjanov, sestavljajo zdaj tile fantje: Marjan Kregar (harmonika), Janez Lužar (kitara), Anton Kuder (bas), Pavel Oman (trobenta), Viktor Muženič

Jože Kovač in še posebno humorist Marjan Roblek sta veliko prispevala k veseljem uricam v Železnikih.

Ansambel narodno zabavne glasbe, ki je dobro znan po vsej Sloveniji in tudi izven meja naše domovine, je prejšnji teden sodeloval na javnem nagradnem žrebanju Glasa v Železnikih

Med žrebanjem so »Dobri znanci« ublaževali nestrpno priča kovanje

(klarinet) in pevcu Janez Kovač in Marjan Roblek (ki je obenem tudi humorist).

V razgovoru po končanem nagradnem žrebanju so nam povedali marsikatero zanimivost, marsikatero prigodo iz njihovih dolgoletnih muzikantskih popotovanj doma in po tujem: kako se jim je godilo, kadar so imeli denar, in kako, kadar so bili suhi, kako so se najprej vozili z »gumiradelno« na nastope, potem z motorji, kako se vedno in povsod znajdejo... potem pa so iz svojih torb spet privlekli instrumente in v gostilni na Češnjici privedli koncert, ki je trajal pozno v noč in kakršnega tam menda še ni bilo.

— at

Predstavniki kurilnice Jesenice na »raportu«

Železniško progo elektrificiramo, osebje pa ne prekvalificiramo — Kam z delavci? — Negiranje samoupravnih pravic — Moč javne besede in »raport« v Ljubljani

»V kurilnici se nekaj kuha!« so pred dnevi govorili po Jesenicah. Nihče pa ni vedel nič točnega povedati, ampak je vsakdo samo predlagal, naj grem tja ter nekaj o tem »kuhanju« napišem.

Narodno mi je bilo, ker sem najprej moral vprašati v kurilnici, kako se njihovo podjetje uradno imenuje. Odgovor me je zbeгал v tolikšni meri, da sem takoj vedel, da imam pred seboj precej trd oreh. Torej uradni naslov tega podjetja je: »JUGOSLOVANSKE ŽELEZNICE — ZDRUŽENO ŽELEZNIŠKO TRANSPORTNO PODJETJE LJUBLJANA — TRANSPORTNO PODJETJE LJUBLJANA — SEKCIJA ZA VLEKO LJUBLJANA — PODRUŽNICA JESENICE«.

»Sedaj pa nismo več podružnica, ampak delovna enota Sekcije za vleko Ljubljana«, so dejali ter mi začeli naštevati njihove težave. Poiskusil bom rezimirati razloge za njihovo nezadovoljstvo.

Do sedaj je kurilnica na Jesenicah sama razporejala strojno osebje in je bila v tem pogledu samostojna. Te dni pa je izgubila status podružnice, zato naj bi bili strojevodje in kurjači, ki so doma iz neposredne okolice Jesenic, premeščeni v matično enoto v Ljubljano, ki bi jih razporejala po svoji potrebi. To pa v praksi pomeni, da bi se strojevodje in pomočniki morali peljati do Ljubljane kot potniki, kjer bi šele dobili delovni nalog.

Koliko bi tem ljudem ostalo časa za družinsko in družabno življenje ni težko oceniti. Vendar je strojno osebje imelo vsaj zagotovljeno delovno mesto pri matični enoti v Ljubljani, nastalo pa je vprašanje, kam z ostalim

osebjem n.pr. osebjem lokomotivske delavnice, osebjem za opremo lokomotiv in pisarniško močjo. Grozila je nevarnost, da bo več kot 50 ljudi ostalo brez dela. Na sestanku pri šefu sekcije v Ljubljani lansko leto pa je bilo rečeno, da nihče ne bo ostal brez službe. Letos v marcu je prišla iz Ljubljane komisija z nalogo sistematizirati delovna mesta v delovni enoti sekcije za vleko na Jesenicah; torej popravek delovnih mest zaradi zmanjšanja obsega dela.

Poleg tega pa so v tej delovni enoti izražali nezadovoljstvo zaradi nepravilne kadrovske politike. »Gorenjsko progo elektrificiramo, nihče pa ni poskrbel, da se strojno osebje parnih lokomotiv prekvalificira za električne lokomotive«, so navajali, pri tem pa povedali, da so se na

progah pojavili vlakovodje iz drugih krajev, ki prej niso vozili parnih lokomotiv.

Železničarji tega podjetja menijo, da so njihove samoupravne pravice okrnjene. Čeprav kolektiv šteje več kot 200 ljudi, nima niti minimalnih samoupravnih pravic. V delavskem svetu pri Sekciji za vleko v Ljubljani imajo pet predstavnikov, v upravnem odboru pa onega člana, vendar se dogaja, da jih na sestankih sploh ne pokličejo. Sklepov samoupravnih organov ali pa uprave jim nihče ne razloži, oziroma nihče jih ne vpraša za mnenje.

Takšen je bil položaj v tem kolektivu pred 14 dnevi, ko sem zbiral te podatke. Takrat je o tej zadevi poročal tudi jeseniški dopisnik RTV Ljubljana in v večer (Nadaljevanje na 6. strani)

PRED SVETOVNIM DNEVOM ZDRAVJA

Vrednost nad vrednostmi

V letu 1964 je bilo v SRS poškodovanih pri delu skoraj 60.000 oseb — Te osebe so izostale z dela nad milijon delovnih dni — Vsaka 18. oseba v Sloveniji, ki je zdravstveno zavarovana, je delovni invalid — Ali je varnostni tehnik ali pa inšpektor dela ovaduh? — Javno tožilstvo o vlogi kazenskega pregona v borbi za večjo varnost pri delu

Občinsko javno tožilstvo Radovljica je pretekli teden sklicalo posvetovanje o problematiki nesreč pri delu. Na posvetovanje so bili povabljeni: predsednik Sob Jesenice in Radovljica, predsednika obč. sodišča in kazenski sodniki, predsednik okrožnega sodišča Kranj, inšpektorji dela, Načelnik UNZ Sob Kranj, komandirja postaj LM Radovljica in Jesenice, varnostni tehnik iz Železarnice Jesenice, »Sava« Jesenice, »Gorenje« Radovljica, »Elan« Begunje, »Veriga« Lesce, »Plamen« Kropa, »LIP« Bled,

predstavniki sindikata, Zavoda za socialno zavarovanje, Zavarovalnice Jesenice in Kranja ter predsedniki Sveta za delo Sob Jesenice ter Radovljica. Udeležil pa se ga je tudi predstavnik javnega tožilstva SRS.

Že sam sestav udeležencev opozarja na resnost problematike, ki so jo na posvetovanju obravnavali. Samo v Sloveniji imamo letno približno 20 milijard S dinarjev škode zaradi nesreč pri delu. Lansko leto je bilo v Sloveniji okoli 5.000 nesreč pri delu s hujšo telesno poškodbo.

V radovljiški občini je bilo preteklo leto pri povprečju 10.163 zaposlenih 648 poškodb ali 211 poškodb manj kot 1964. leta. Zanimiva je primerjava podatkov iz dveh organizacij iste panoge. V tovarni »Veriga« Lesce je poškodb za 40 odstotkov manj kot v tovarni »Plamen« Kropa. Gozdnemu gospodarstvu Bled je v preteklem letu uspelo znižati odstotek poškodb pri delu skoraj za polovico, kar pomeni, da so varnosti pri delu posvetili precej pozornosti. V jeseniški občini je bilo lansko leto pri

povprečju 13.948 zaposlenih 1.666 poškodb pri delu ali na poti v službo. Najbolj pogoste so bile v preteklem letu v jeseniški občini poškodbe pri delavcih v gozdarstvu, kjer se je poškodoval skoraj vsak peti delavec. Tej panogi sledijo industrija gradbenega materiala in komunalna dejavnost.

Posvetovanje ni obravnavalo tehnično plat preprečevanja nesreč pri delu, ampak vlogo kazenskega pregona v borbi za večjo varnost pri delu. V letu 1964 so javna tožilstva v Sloveniji prejela 139 ovadb za kazniva dejanja zoper varnost pri delu. Vendar so po vsestranski analizi vseh nesreč v Sloveniji ugotovili, da je bilo 1964. leta okoli 1000 obratnih nesreč s hujšimi poškodbami in 8.000 z lažjimi poškodbami, kjer bi bilo treba uvesti kazenski postopek. Največ nesreč se pripeti zaradi kršitve predpisov o varnosti pri delu, ker delavec ni poznal nevarnosti in bil o njej poučen, zaradi nesmotrnega in nezanesljivega dela posameznika, zaradi pomanjkanja in pomanjkljivosti osebnih varnostnih naprav in sl. Kot sem že omenil, so javna tožilstva v Sloveniji

prejela samo 139 ovadb, moralo pa bi se pred sodiščem obravnavati okoli 9.000 primerov nesreč pri delu. Na ta način je ostal nekaznovan širok krog ljudi, katerim je naložena odgovornost za izvajanje predpisov o varstvu pri delu. Največkrat se zadovoljimo z ugotovitvijo, da je ponesrečenec sam kriv za nesrečo, ker ni bil dovolj pazljiv, premalo pa vzroke za nesrečo iščemo v organizaciji procesa proizvodnje, za kar ni odgovoren delavec, ampak vodilni ljudje v podjetju vse do direktorja.

Velikemu številu nesreč botruje tudi naša mentaliteta, da je edino važna proizvodnja, pozabljamo pa na varnost pri delu, oz. na človeka. »Moderniziramo našo proizvodnjo, varnostne nprave pa imamo čisto še iz časov Franca Jožefa.«

- Zaključek posvetovanja je bil, naj bodo javna tožilstva aktivnejša pri obravnavanju obratnih nesreč.
- Povsod je treba najti krivca za nesrečo, ki se je pripetila. Varnost pri delu mora postati sestavni del procesa proizvodnje.

JOŽE VIDIC

NEKAJ PRIPOMB K ČLANKU »TEŽKOČE V ZINOSU«

Res sposobne ljudi

na strokovna delovna mesta

V štev. 25 z dne 26. marca 1966 je izšel članek tov. Joža Vidica pod naslovom »Težkoče v ZINOSU«, na katerega želim dati nekaj pripomb.

1. V tem članku, ki je nastal po razgovoru s piscem o vzrokih moje ostavke na položaj direktorja, so neka-

Predstavniki kurilnice Jesenice na »raportu«

(Nadaljevanje s 5. strani) nem radijskem dnevniku so poslušalci ljubljanskega radia lahko poslušali sestavek o nezadovoljstvu v tem delovnem kolektivu. Drugi dan zjutraj so že iz Ljubljane po telefonu spraševali, kaj je na stvari. Kmalu po tej vesti pa so bili poklicani v Ljubljano predstavniki uprave kurilnice, sindikata, delavskega sveta, upravnega odbora, predsednik zbora kolektiva in sekretar OO ZK v tem kolektivu. Sestanek je vodil direktor Transportnega podjetja tovariš Bežjak, udeležili pa so se ga tudi zastopniki sekcije in podjetja v istem sestavku, kakršen je bil jeseniški. Po mnenju predstavnikov kolektiva kurilnice na Jesenicah, je sestanek popolnoma uspel in razčistili so mnoge nejasnosti.

Problem premestitve strojne osebja v Ljubljano je

bil rešen tako, da so dobili zagotovilo, da bo menjava osebja izključno na Jesenicah, to pa pomeni, da bo sta strojevodja in pomočnik nastopila službo na Jesenicah, ne pa v Ljubljani, kakor je bilo prvotno zamišljeno. Načelno so bili sprejeti predlogi o razširitvi samoupravnih pravic delovnega kolektiva kurilnice. Ostalo je še odprto vprašanje v kakšni obliki bo ostal sedanji upravni aparat kurilnice.

Enotno pa so prišli do zaključka, da do nezadovoljstva v kurilnici in obveščanja javnosti ne bi prišlo, če bi se o vseh zadevah, ki se tičejo delovnega človeka predhodno dogovorili, oziroma če bi razne sklepe samoupravnih organov in uprave v Ljubljani pravočasno objavili celotnemu kolektivu. To pa je izkušnja, ki se ne sme pozabiti.

JOŽE VIDIC

tere stvari preveč in v nepravem tonu poudarjene, medtem ko druge, ki so v zvezi z navedbami v članku in ki posamezna dejstva pojasnjujejo, niso omenjene.

Pisec je že v naslovu pretirano podčrtal misel, da »odgovorni« ne nudijo pomoči. Res je, da je bilo v začetnih razvojnih letih mnogo težav, da je bil kolektiv preveč prepuščen samemu sebi in da je bilo premalo pomoči, ne materialne in finančne, pač pa strokovne za pravilno usmerjanje razvoja. V zadnjem času lahko trdim nasprotno, in sicer, da kolektivu poskušajo v okviru svojih možnosti tako SOB in ostale družbene organizacije kot tudi Železarna Jesenice pomagati.

Torej težave, v katerih kolektiv sedaj je, niso nastale zaradi nepomoči »odgovornih«, temveč zaradi gospodarske reforme. Podobne težave so zaradi reforme nastale v precejšnjem delu delovnih organizacij, še bolj pa v takih kot je naša, ki se mora iz takorekoko privilegirane položaja čim hitreje spremeniti v delovno organizacijo z intenzivnim gospodarjenjem.

2. V svoji obrazložitvi k ostavki, ki sem jo podal piscu, sem se dotaknil tudi kvalifikacijske strukture zaposlenih, ki pa v članku ni preveč točna. Pisec navaja,

da 65% zaposlenih nima potrebne kvalifikacije. Točno je, da je v proizvodnji na delovnih mestih zaposleno 65% nekvificirane, oziroma priučene delovne sile, vendar za ta delovna mesta ni zahtevana določena kvalifikacija, temveč le doba priučevanja. Zato ni mogoče trditi, da ti delavci nimajo potrebne kvalifikacije.

Iz članka je čutiti, kot da je sedanji strokovni kader nesposoben. Od petih delovodij ima res le eden visoko kvalifikacijo, vendar sem istočasno piscu omenil, da se dva izredno šolata na srednji strokovni šoli. Ti ljudje niso nesposobni, pač pa imajo premalo izkušenj v organizaciji dela. Zato kolektiv potrebuje le dobrega organizatorja proizvodnje z večjimi izkušnjami. Pisec sem tudi omenil, da v tako majhnem kolektivu ni dovolj samo enostransko poznavanje dela in da n. pr. za komercialista ni dovolj biti samo dober trgovec, temveč, da mora poleg tega poznati tehnologijo materiala in postopek proizvodnje, da lahko obvlada tržišče, ne pa, da nimamo dobrega in sposobnega komercialista, kot to on navaja v članku.

3. Kolektiv je kljub težavam uspel ustvariti dokaj solidno osnovo. Kot zavod za zaposlovanje invalidov do sedaj ni imel naloge, da bi bil visoko rentabilen, temveč, da nudi zaposlitev čimveč delamnjim osebam. Iz obstoječe materialne osnove pa je po reformi treba startati v intenzivnejše gospodarjenje z vsemi faktorji od dobre organizacije dela, večje pro-

duktivnosti, zmanjšanja stroškov proizvodnje do konkretnega in temeljitega programa, ki naj zajame v kateri smeri, do kam in v kakšnem času naj kolektiv razvija svojo dejavnost v okviru obstoječih tržnih in materialnih pogojev. Pri tem je treba najprej izdelati novo sistemizacijo delovnih mest, predvsem strokovnih, ki so v sedanjem obsegu proizvodnje potrebna. Vsekakor je za obstoječi proizvodni program preveliko število neprодукtivnih delovnih mest v dosedanji sistemizaciji. Na strokovnih delovnih mestih pa bodo morali ostati, oz. bodo morali ta delovna mesta zasedati res sposobni ljudje. Rešitev tega vprašanja pa ni niti malo lahka, ker zadeva v nekih primerih posameznike, ki so tudi člani samoupravnih organov in je zaradi tega kaj težko najti enotna stališča. V splošnem so naloge, ki stoje pred kolektivom nujne in odgovorne. Sam zase imam občutek, da vsem tem nalogam ne bom kos. Zaradi tega tudi moja ostavka na položaj direktorja in moje osebno mišljenje, da se novo sistemizirana strokovna delovna mesta zasedejo na osnovi razpisa.

Namen teh pripomb ni, prikazati, da je pisec namenoma slabo prikazal položaj v kolektivu, ker ta v tako kratkem času in v skromnem obsegu ni mogel dojeti in prikazati osnove obstoječih težav, temveč, da bralci članka položaja v podjetju, ki ni zaskrbjujoč, ne bi nepravilno razumeli.

Direktor ZINOS
Ciril Šoberl

Ljudje in dogodki

Visoka zmaga

Izid britanskih parlamentarnih volitev bi lahko šteli za prvoaprilsko potevščino, saj tako visoke zmage laburistične stranke tudi v sanjah ni nihče pričakoval. Ob štetju petkovih glasov niso dvomili samo voditelji konservativne stranke, ampak tudi mnogi vodilni možje iz laburističnih vrst. Pa vendar je visoka zmaga laburistične stranke in waterlooski poraz Edwarda Heatha nepotrjena resnica in razmerje glasov pravi odraz raz-

položenja britanskih volilcev, ki so svojo voljo spravili v takšnem številu na Wilsonovo stran politične tehnice. Laburisti so spravili v žep tudi drugo največjo zmago po vojni. V parlamentu so dobili takšno večino, da jim ne bo treba, tako kot v prejšnji mandatni dobi, biti v skrbeh, če bo kakšen njihov poslanec zbolel. Laburistična vlada več ne bo ogrožena, ker razpolaga z močno večino. Strah, da bi zaradi prehlada ali nahoda, ki je

na britanskem otoku tako pogosta bolezen, dobil nezaupnico, je zdaj Wilsonu odpadel in lahko se bo temeljito lotil nalog, ki ga čakajo. Laburistični voditelj je namreč dobro storil, ko je v predvolilni borbi volilcem dokazoval, da ga naj pustijo, da svoj načrt izpelje do konca. Zaupanje je z volitvami dobil popolno in zdaj ne bo veljal več izgovor, da ga pri delu omejujejo torljevci.

Za ljudi, ki živimo več tisoč milj daleč od britanskega otoka, je zanimivo vprašanje, kaj je odločalo o tako briljantni zmagi laburistične stranke? Posebno

je to vprašanje vabljivo, ker vemo, da med največjima britanskima strankama ni bistvenih razločkov v volilnem programu. Nekateri so celo menili, da sta si načrta torljevcev in laburistov podobna kot jajce. Zato so mnogi prepričljivo zmago laburistov razlagali kot zmago osebnosti. Wilson je bil v volilnem boju res nenadkrhljiv. Celotno za ženske je bil nekaj desetlet starejšega Wilson bolj simpatičen. Ne glede na takšne ali drugačne trditve, le vloge osebnosti ne smemo precejevati. Konservativci so svoje nasprotnike v volilnem boju napadli z geslom, da Britanija ne rabi besed, ampak dejanja. Brez dvoma so prav

politična dejanja Wilsonove vlade odločale volitve in to predvsem dejanja, ki so bistvena za vsakega Angleža. Zunanje-politična smer za britanske volilce nikoli ni bila bistvena in odločujoča.

Ceprav je bila volilna borba za prvaka laburistične stranke Wilsona izredno naporna, jo je kljub poškodovanemu očesu, pripeljal do visoke zmage. Ta zmaga je enakovredna Atlejevemu volilni zmagi po končani vojni, ki je iz vladne hiše pregnal doslej največjega britanskega državnika Churchill. Razlika je samo ta, da so laburisti zdaj pod vodstvom Wilsona zmago drugič zaporedoma ponovili.

Te dni po svetu

Kaže, da bo prišlo v južnovietnamskem mestu Da Nang tudi do oboroženega spopada med vojaško vlado generala Kya in prebivalstvom. Prebivalstvo, lokalna uprava, vojska in policija se enotno upirajo vojaškemu režimu. Ker je general Ky izjavil, da namerava zadržati upor tudi s silo, se je mesto pripravilo na oborožen spopad. Kyjeva vlada je postavljena pred odločitev, ali naj prepusti oblast civilistom ali določi točen datum parlamentarnih volitev ali pa se spusti v oborožen spopad z neposlušnimi podaniki. — Kdo vlada v Južnem Vietnamu?

Sovjetska avtomatska postaja »Luna 10« je priletela v krožno pot okoli Lune in postala njen prvi umetni satelit. Sovjetski znanstveniki izjavljajo, da so ta uspeh dosegli s pomočjo natančnih korektur poti, ki so jih izvedli 1. aprila in natančnega manevriranja med približevanjem »Lune 10«. Zemljinemu satelitu. Zadnji dosežek sovjetskih znanstvenikov lahko primerjamo le še z izstrelitvijo prvega umetnega satelita in prve vesoljske ladje s človeško posadko.

Na Cipru je prišlo do spora med predsednikom Makariosom in poveljnikom ciprskih oboroženih sil generalom Grivasom. Predsednik Makarios je izjavil, da je poveljevanje ciprski nacionalni gardi odvisno predvsem od ciprske vlade. Generalu Grivasu nameravajo pustiti samo grške oddelke na otoku. Grivas išče v sedanjem položaju rešitev v Grčiji, vendar Makarios poudarja, da sodi to izključno v pristojnost ciprske vlade.

VIŽENA NA REFORMO
SESTANEK

(Piše V. N., doktor potrošnih ved)

Ze začetek je bil nenavaden: predsednik je sklical zbor za popoldansko uro. Doslej smo podobne reči opravljali med delovnim časom in z obžalovanjem dajali v zapisnik, da so tovarišice te in te in tovariši ti in ti upravičeno odsotni, ker

IZ SLOVENSkih
ZAMEJSKIH ČASOPISOV

SLOVENSKI VESTNIK

V okviru tradicionalne kulturne izmenjave med Koroško in Slovenijo bo tudi letos prišlo do medsebojnih obiskov gledaliških ansamblov obeh sosednjih dežel.

Opera Slovenskega narodnega gledališča iz Ljubljane bo v Celovcu gostovala v soboto, 7. maja, in bo zvečer uprizorila v Mestnem gledališču balet »Nina«. Še prej, 23. aprila, pa bo ansambel celovečernega gledališča gostoval v Ljubljani, kjer bo uprizoril opero »Vesele žene windsorske«.

Prosvetno društvo »Lojze Košak« iz Kostanjevice na Krki bo uprizorilo 23. in 24. aprila v kulturnem domu v Ločah nad Baškim jezerom igro »Miklova Zala«.

Slovensko prosvetno društvo »Edinost« v Pliberku je v nedeljo, 27. marca, v sodelovanju s knjigarno »Naša knjiga« v Celovcu priredilo razstavo slovenskih knjig.

V nedeljo, 27. marca, je imelo prosvetno društvo »Bilka« iz Bilčeva redni občni zbor, ki se ga je udeležilo veliko število članov.

ne morejo zapustiti svojega delovnega mesta. Pozneje se je sicer marsikomu zazdelo, da bi ravno tovariši ti in ti ali tovarišice te in te utegnile na sestanku marsikaj povedati, zaradi česar bi prenekdo šel iz sejne dvorane z glavobolom, toda pustimo to, to je že zgodovina...

Potem je zapisničarki od presenečenja zdrknil svinčnik za modrček, ko je direktor glasno zahteval, naj se zapiše njegova poročstvena beseda, da ne bo zaradi osebnih mnenj in kritik, izraženih na sestanku, nikomur treba biti v skrbeh za službo. Sekretar mu je pritril in dostavil, da mora priti na zapisnik sleherni besedica in je zapisničarko hudo pogledal, ko je čez pet minut sredi ognjevitve razprave iz navede vprašala: »Ali naj tudi to zapišem?«

Nato se je polovica zborovalcev pričela vzajemno šepati v zadnjo plat, da bi ugotovili, če bedijo ali sanjajo: predsednik upravnega odbora si je drznil predlagati, naj se dnevnemu redu doda tudi vprašanje, zakaj nekateri sklepi kolektiva še niso izvršeni.

Po vsem tem se ni čuditi, če se je prva točka prav tako božastno končala: zbor delovne skupnosti je soglasno zavrnil ugovor inženirja Nespretnjakoviča, ki mu je bil delavski svet sredi prvega preplaha po reformi takorekoč pomotoma izročil odgovod in med prvimi, ki so dvignili roko, je bil direktor sam (bratranec birmanskega botra inženirja Nespretnjakoviča, resnici na ljubo bodi potoženo).

V drugi točki smo tajno

glasovali o predlogu uprave, naj bi povečali administracijo za dodatno pisarniško moč (bliža se konec šolskega leta in dokaj hčerke bo kar nenkrat potrebnih lahke služnice). To je bilo malce zamudno, drugokrat smo opravili kar z dviganjem rok in smo bili vsi za; tokrat pa je bila razlika tudi pri rezultatu glasovanja — večina je bila proti...

Tretja točka je razvezala jezik vsem tistim, ki znajo lepo in ognjevito govoriti — pred in po sestanku. Tokrat so se lepo po vrsti izkašljali na pravem mestu. Zapisničarka je pisala, da ji je pot v potokih izpiral puder z razgretih lic. Naposled je obveljal sklep večine: razpisali homo mesta vseh tistih tovarišev, ki zanje nimajo potrebnih kvalifikacij. V četrti točki je strokovni kolegi kritično ocenil delo uprave.

V peti so komunisti iz podjetja ožigosali nedavni razpis direktorskega mesta, ker je bil s svojimi osnovnošolskimi pogoji le pesek v oči.

V šestih smo razveljavili sklep o delitvi stanovanj in

sprejeli načela nove stanovanjske politike: streho naj glavo naj dobe tisti, ki čakajo nanjo pod kozolci in v dvarnicah že deset let, novodolži strokovnjaki bodo že malo potrpeti.

Pod »Razno« smo pometli še pred nekaterimi drugimi pragi, formulirali sklepe, jih prebrali in potrdili z živahnim plosnim ujemom.

Tako živahnim, da sem se sunkoma prebudil. Luč na nočni omariči je še gorela. Ko sem tipal za stikalom, je srfotal na tla listek z valbilom na resnični sestank. Prebral sem ga bil, preden me je premagal spanec. Zda pa je ležal na preprogi in v sobi je bilo od polne lune tako svetlo, da je bilo vabljivo še vedno čitljivo, jasno in zgovorno:

»Vabimo vas na zbor delovne skupnosti, ki bo jutri ob 10. uri. Tovariši, ki zaradi potreb delovnega procesa ne morejo zapustiti svojih delovnih mest, naj pooblaste druge, da jih zastopajo na sestanku.«

Dnevni red: 1. Potrditev predlogov uprave in DS 2. Razno

GOSTINSKO IN TRGOVSKO PODJETJE

CENTRAL

Kranj

IŠČE:

poslovne prostore za prodajo pijač preko ulce v Predosljah ali ožji okolici.

Interesenti na pošljejo ponudbe na upravo podjetja Majstrov trg 11/1 Kranj do 15. aprila 1966.

PANUKAMA • PANORAMA • PANORAMA • PANORAMA • PANORAMA • PANORAMA • PANORAMA • PANORAMA

OB LETOŠNJEM SVETOVNEM DNEVU ZDRAVJA

Mesto - naša težnja - naše zlo

Človeku grozi promet

Rakasta obolenja so v današnjem svetu najhujši tihi strah. Zlasti še, ker medicinska znanost tu še ni prodrla do dna. Toda, kot kažejo podatki je promet, kot proizvod naše znanosti in tehnike, še večja nevarnost za človeka. V zahodnoevropskih deželah, kot so ugotovili, povzročajo prometne nesreče pri ženskah dvakrat, a pri moških kar petkrat več smrti kakor vse druge nalezljive bolezni skupaj. Pri moških izmed 15. in 30. leti starosti pa so prometne nesreče glavni povzročitelji smrti. Teh nesreč je vedno več in zadnje leto te evidencije (1960) je bilo že več kot 50.000 mrtvih in 1.700.000 poškodovanih ljudi samo zaradi avtomobilskih nesreč na cestah.

VODA, VODA!

Columbovi mornarji so, kot pravi zgodovina in je tudi prepričljivo, z veliko radostjo vpili: »Zemlja, zemlja!«, ko so po dolgi vožnji po vodni gladini zagledali obalo novega sveta. Toda na svetu imamo milijone in milijone ljudi, ki še bolj kot je Columb po zemlji, hrepentijo po vodi.

Perseljevanje ljudi v mesta je povzročilo hudo pomanjkanje vode. Po anketi, ki so jo napravili organi OZN v 75 deželah v razvoju so ugotovili, da je več kot 200 milijonov ljudi brez ustrezne

pitne vode. Tretjina prebivalcev nima vode v stanovanju niti v dvorišču in jo prinašajo od daleč. Tako pomanjkanje dobre vode povzroča vse več bolezni tako da je že vsaka četrta postelja v bolnišnici zasedena zaradi posledic slabe vode.

MEGALOPOLISI

Tako ime je dal francoski geograf Gottman novim pojavom, ko se velika mesta že povezujejo v neskončno daljavo. Tak pojav je že na vzhodni obali ZDA, kjer so se velika mesta kot je to Boston, New York, Philadelphia, Washington in druga že domala spojila. Taki pojavi so tudi na angleški obali in drugod. Gre za to, da je vse več ljudi po mestih. V zadnjih 20 letih se je prebivalstvo v San Paolo (Brazilija) povečalo za trikrat, prav za toliko v Mehiki, v Caracasu za petkrat, v Conakryju za štirikrat samo v petih letih itd. Kot sodijo, bo čez 35 let na deželi le še od 8 do 12 odstotkov prebivalstva, ki se bo bavilo s kmetijstvom.

NAVAL NA JESENICE

Cprav pri nas nimamo velikih mest, pa je naval v večja središča tudi pri nas zelo značilen v zadnjih letih. Kot dokazujejo zadnji statistični podatki pred drugo vojno, točneje iz 1931. pa do 1961. leta, se je število pre-

bivalstva na Jesenicah povečalo za 185,5 odstotkov, v Kranju za 154 odstotkov, v Kamniku za 119, v Ljubljani za 70 odstotkov in podobno. In kot drugje po svetu tudi pri nas opažamo, da v manjših merilih, da prehod ljudi iz vasi v mesta povzro-

ča hude stanovanjske težave, prav tako pa tudi pri ureditvi vodovodov, kanalizacije in vseh drugih služb, ki naj bi mestnim ljudem omogočile vsaj zmerno življenje in jih zavarovale pred večjimi škodljivimi vplivi za njihovo zdravje.

VELIKA BRITANIJA SE PRIPRAVLJA

na svetovno prvenstvo v nogometu

Prvič od leta 1930, ko so se začela svetovna prvenstva v nogometu, bo Anglija letos prireditelj velikega dogodka, ki si ga bo po dosedanjih prijavah ogledalo ogromno število turistov in predvsem ljubiteljev tega športa iz vsega sveta. Za pokal Juleasa Rimeta se bo od 12. do 30. julija zagrizeno borilo 16 od 71 nogometnih moštev iz vseh kontinentov. Finalne tekme bodo odigrane na stadionih v Sheffieldu, Sunderlandu, Liverpoolu, Middlesbroughu, Birminghamu, Manchesteru in dveh stadionih v Londonu, končna finalna tekma pa na pokritem stadionu Wembley, ki sprejme pod svojo streho čez 100 tisoč gledalcev. Nogo-

metni strokovnjaki so izbrali za tekme kajpada le prvovrstna igrišča, opremljena tudi z vsem potrebnim za tisoče novinarjev, za radijske in televizijske prenose.

Kratko - zanimivo

● V začetku letošnjega leta je imela Budimpešta 1,95 milijona prebivalcev, kar pomeni, da se je število prebivalstva v glavnem mestu Madžarske zvišalo v minulih petih letih za 110.000. V prihodnjem petletnem obdobju (1966-70) bo Budimpešta posvečala največ skrbi gradnji stanovanj in razvoju mestnega prometa. Zgraditi namenjajo okoli 50 tisoč stanovanj.

MIHA KLINAR: MESTA,

vidiš vsak dan. Zato so si jih hoteli ogledoval. In ker je imel čas in ker da ima v šolskem nahrbtniku še kruha in ga hotel odgrizniti, ko je opazil, da dal in pogoltnil slino. Imel je modro ni bil podoben razbojniku. Slišal ga je Hleb. In to je bilo kakor slovenske hleba, a ko bi ga imel, bi mu ga dal zasmitil. Zato se je ozri naokrog, če porinil ujetniku v roke kos, ki mu ga...
 »Odgovori, Federle! Si dal ruskemu Slavko molči.
 »Torej si mu ga dal?«
 »Dal mu ga je! Tudi drugi so videli Hindenburgov pogled oplazi razročev, da pritrdijo.
 »Tudi drugi so ga zato topli. Nisem za vsak primer zavarovati in prevall...
 Toda ni mu treba. Učiteljevi udari Slavko stiska ustnice. Ne bo zajok... ga učitelj ubil.
 »Očeta imaš na fronti! Rusi ga... Ti pa dajš kruh razbojnikom!«
 Vsak stavek je podkrepjen z udarom. Ko je pouka konec, mu Hindenburg...
 »Prav ti je, prav! Zakaj pa si nabo... tožit.«
 Slavkov obraz je podplut od udar... burgovih, in od popoldanskih, učitelje...

Pletar

Količi, okrog...
 košu navija...
 biti debelejši. Za...
 njeve ali leskove...
 prej razlega na...
 dolge konce (to je...
 velikosti koša), na...
 peč, in sicer po...
 je peč vroča, da...
 sparijo in pri tem...
 stopi; če ne od...
 treba z nožem...
 Pallec potem se...
 iz ene - odvisno...
 - naredi 4 do 5...
 jih je prav tako...
 še očistiti. Tako...
 ostrim nožem na...
 tako zareže, da...
 (desko) gor drže...
 Koša ne zna nar...
 tudi med tistim...
 jo čajne in camb...
 več takih, ki se...
 tijo. »Teško je...
 obliko!« pravi M...
 »če prav dna ne...
 prav ne zvrtaš lu...
 liče v desko, ki...
 ga ne narediš!«
 Ko je vse priprav...
 prej zabije količ...
 ki služi za dno...
 začne z vitrami p...

stvo na Beli (3)

daj navzgor; delo zahteva potrpljenje in znanje. Ko je pri vrhu, količe na zunanji strani malo zareže, upogne navznoter in zatakne za vitre. Narediti mora še roč za nošenje, in sicer iz leskove ali kostanjeve palice, pa tudi voljna jesenova palica je dobra, a še težko dobi. Palico da v peč in potem še vročo zvije. Na tisti strani koša, kjer je roč, pritrdi 10 cm od vrha dol še deščico, ki se imenuje naramnik; vanjo sta zvrtni dve luknji za naramnice, ki so z drugim koncem zapete v luknje v deski na dnu koša.

Velikost koša se meri na pedi, in sicer na tisti strani, kjer je roč, od dna do vrha. Velikost se giblje od dveh pedi (majhni koši) preko treh (srednje veliki, lahko bi rekli normalni koši za ravninsko kranjsko okolico) do treh pedi in pol; to pa so že »ta velki« koši, ki jih imajo le večji kmetje.

Uporaba koša je zelo raznovrstna: za škopo, travo, listje, seno, solato ipd. Kmetje, ki imajo pod v prtiličju,

škopo raje nosijo v hlev z večjimi cambohi, kjer pa je pod nad hlevom oziroma nad stelnjato šupo, pa bolj uporabljajo koše, ker so pripravnejši za nošenje po stopnicah. Koše (in večje cambohi) rabijo tudi za pleve pri mlatvi z motornimi mlatičnicami. Za lažje stvari (npr. za krmo) so koši zelo pripravi, ker se vanje lahko precej naloži in ker se na hrbtu laže nese. »Hišarji«, pripoveduje Medetov ata, »so včasih tudi sušje (dračje) nosili iz gmajne v košu. Včasih pa so tudi kruh nosili v koših po vaseh, pa preste iz Velesovega.«

Manj zahtevna je izdelava cambohov in cajn, zato so jih kmetje včasih precej tudi sami delali doma pozimi. Za cajno sta potrebna dva roča, ki jih — še vroča — zakrivi v peči v obliki kroga. Količi morajo biti tako upognjeni kot roč. V cajno gre 10 do 15 kg krompirja ali sadja, več ne, večjih ne delajo, ker so potem prevelike in pretežke za vsakdanjo rabo. Uporabljajo jih za sajenje in pobiranje krompirja, za korenje, repo, za obriranje sadja, češenj, za nabiranje gob, za solato, tudi za nošenje drv,

v njih včasih nesejo malico na polje itd.

Večja kot pri cajnah pa je razlika v velikosti pri cambohih, ki jih lahko nosita

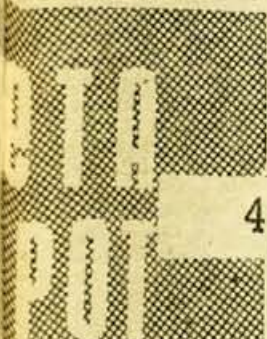
eden ali dva človeka. V camboh gre od 15 (najmanjših) do 50 kg krompirja ali sadja. Takšni za 50 kg pa so že zelo veliki in jih je malo po kme-

tih; Medetov ata pravi, da jih rabijo le v Bitnjah in v Zabnici, kjer so velike kmetije. A. Triler (Nadaljevanje prihodnjic)

Medetov ata s Spodnje Bele pri pletenju koša; zraven ima že izdelano cajno in camboh, na stolu pa orodje — Foto Triler

ESTE IN RAZCESTJA • MESTA, CESTE IN RAZCESTJA • MESTA, CESTE IN RAZCESTJA • MESTA, CESTE IN RA

4

»Plačal mi boš! Plačal! Slabši si od Azbada! Slabši od Tunjuša!«

»Bi bil rad danes še tretjič tepen?«

»Ce se upaš, se spoprimeva sama brez tvojih opred.«

»Revež! Driska!«

»Napovedujem ti dvoboj!«

Toda z dvobojem ni nič. Slavka čaka pred šolo ded. Ko ga Hindenburg zagleda, izgine, kakor da se je vdrl v zemljo.

»Je učitelj izprašil Hubnerju hlače?«

Slavko ne odgovori, marveč očita dedu, zakaj je šel k učitelju.

»Zakaj neki? Zato da ti bo Hubner dal mir!«

»Mir? Zato sem bil namesto Hindenburga tepen jaz!«

»Ti?«

Da! Hindenburg ga je zatožil, da je dal kruh ruskemu ujetniku.

»In si ga res dal?«

»Dal.«

In če si ga, kaj komu mar! Ali Rusi niso ljudje?« ga ded ne obsoja.

Ded govori, kakor da bi razpravljal z odraslim človekom.

»Poglej penzberške veljake Pölzmann, Hubnerja, Straussa. Vsi so zdravi. Vsi bi po letih morali biti v vojski, a so oproščeni vojaščine. Zakaj? Bogati so. Drugi ljudje delajo zanje in drugi se zanje koljejo na frontah.«

Ded razglablja o pravici in krivici. Slavko sicer ne razume vsega, a čuti; čuti krivico, ki ga ponižuje, a čuti tudi to, da krivice ne sme trpeti. Boril se bo proti njej, boril proti Hindenburgu, temu Azbada in Tunjušu, boril kot Iztok! Samo ded naj ne hodi več v šolo moledovat zanj učitelja, zakaj tudi učitelj je na strani krivice. In tudi mami naj ne pove, kaj se je danes zgodilo.

»Daj mi roko, da ji ne boš povedal.«

Ded mu mora dati častno besedo. Toda Stefi že naslednji dan zve od drugih, kaj se je zgodilo. Učitelj jo je dal poklicati v šolo in zahteval, naj posvari otroka, da ne bo več dajal kruha ruskim ujetnikom.

»Si ga jim res dal?«

»Dal, mama. In še jim ga bom dal, če ga bom le imel. Tudi na drugi strani bi se prav gotovo našel deček, ki bi dal kruh očku, če bi bil ujetnik. Morda je že, ker nama nič ne piše.«

Stefi molči. Noče se pogovarjati o možu. Zanj je mož mrtev, četudi bi ostal živ. Tega otrok ne more razumeti. Zato ne govori o tem, marveč napelje pogovor na Borjano. Kaj ko bi skupaj pisala, da bosta julija prišla.

»Da, pišiva!«

In res sedeta k mizi. Stefi piše, a Slavko si podpira glavo z dlanmi in jo opazuje.

»Julija prideva. Takoj, ko bo šole konec. Franc je nekje na fronti. Vizum že imam. Slavko komaj čaka, kdaj bo v Borjani...«

»Zares, mama! Borjana je najlepši kraj na svetu! Zakaj ne odpotujeva že jutri?«

Jutri je nedelja. Binkošti so. Nesla bo pismo na pošto. Cez nekaj dni bo že v Borjani. Se dobrih pet tednov, potem bosta odpotovala tudi sama.

S takimi mislimi ležeta, a še dolgo ne zaspita. Slavko prede svoje spomine na Borjano, na borjanskega deda in babico, na prababico, na teli Marijo in Roziko, na strica Antona in Jakoba, na pastirja Breginca in malo Tildico, ki je ni več in ki je pokopana na pokopališču poleg cerkvice nad vasjo. Hindenburg je pozabljen in pozabljena sta minula dneva.

Tudi Stefi razmišlja. Razmišlja o Slavku in otrokih, med katerimi nima nobenega prijatelja. Otroci ga mrzijo, zaničujejo in zadnje čase celo pretepajo. Ce bo šlo tako naprej, bodo napravili iz njega osamljenca in ljudomrznika.

Da, ljudomrznika! Ce človek pri ljudeh naleti vselej na prezir in sovraštvo, je popolnoma naravno, da sam zasovraži ljudi. Tega pa mora otroka obvarovati. Tudi zavoljo tega je prav, da bosta zapustila te kraje in se vrnila domov. Tako zlobnih otrok, kakršni obdajajo Slavka, še ni videla nikoli. Kako sploh morejo biti taki?

»Otroci so otroci. Delajo in govore to, kar slišijo doma.«

In vendar ve, iz svojih otroških let ve, da so tudi otroci zmožni sovraštva. Na misel ji prihaja sovraštvo sošolca Jakoba, ko ga je zapisala na tablo; bil je potem tepen, a ji je nato vrnil z lažjo; zatožil jo je župniku, da je gledala prepovedano pustno veselico, čeprav je bila doma in prebirala Zlavljenje svetnikov. In župnik je laži verjel. S palico jo je, s palico po krivici, čeprav jo je pred tem vedno hvallil, da je najboljša pridna in poslušna učenka. Do takrat ni bila v šoli še nikoli tepena. Zato se ji je krivica, ki sta ji jo storila župnik in lažnik Jakob, zarežala v srce. Tudi Jakob je bil divjak, podoben Hubnerju, temu Hindenburgu, ki ne more trpeti Slavka.

Ne, Hindenburg je zlobnejši! V njem je sovraštvo bogatih do revnih. In ne samo sovraštvo, tudi napuh bogatih je v njem! Za seboj čuti veljavnega očeta, gostilničarja in podžupana. Zato se nikogar ne boji in misli, da mu je vse dovoljeno. Spuščati se v preprij z njegovimi domačini, bi pomenilo, razpihati še bolj sovraštvo proti sebi, sovraštvo, ki ga je zadnje tedne do nje raznetila tašča.

»Coprnica svetohlinska!«

Ze od prvega dne, odkar je prišla za možem iz Trsta v Penzberg, jo tašča sovraži. In ona, neumnica, si je prizadevala, (da, še pred božičem si je prizadevala), da bi si pridobila taščino naklonjenost. Ali ji ni s prihranki, ki bi jih sedaj sama potrebovala, kupila nove obleke.

»O, jaz, neumnica!« ji ni žal toliko zaradi denarja, kakor da se je s tem dariom ponižala pred seboj.

Po Prešernovih stopinjah

Leto 1966 bo poslej veljalo v prešernoslovju kot zares srečno leto: najprej je izšel v prelepi faksimilirani knjižni obliki celoten cenzurno-revizijski rokopis »Poezij«; potem pa smo zvedeli, da hranijo v arhivu Jeseniške železarne celo vrsto pravnih aktov, ki jih je za fužinarja Viktorja Ruarda na Savi izdelala Prešernova odvetniška pisarnica v Kranju; v zadnjih dneh pa je prišlo v Ljubljani na svetlo kar petero še nezanih pesnikovih avtografov, o čemer pa smo gorenjsko javnost informirali že v zadnjem sobotnem »Glasu«.

Spriči tako srečno začetega leta, pač smemo optimistično upati, da bodo prihodnji meseci še kaj prispevali in prešernoslovsko zakladnico. Predvsem tu mislimo na stvari, ki jih je toliko let ljubosumno hranil pred par meseci umrli slikar-grafik Gabriel Justin. Za zdaj njegova zapuščina še ni v celoti znana, pričakovati pa smemo določena zanimiva odkritja. Vendar pa ne moremo mimo omenbe Justinovega imena ne da bi izrazili grenkega začudenja: res si je prešernovski entuziast sam želel tihe smrti, brez pogrebnih slovesnosti in brez hrupa, toda časnikarski konzorcij, v katerem je pokojni Justin služboval vse svoje življenje, bi se ga le lahko spomnil vsaj s primerinim nekrologom v svojem »Delu«, pa tudi kolegi slikarji bi se morali spomniti svojega umrlega tovariša... Saj ima Justinov slikarsko-grafični opus nedvomno svojo težo in tehnično dognanost! — Nadaljnja upanja v obogatitev prešernoslovne zakladnice nam še budita trud in skrb, ki ju posvečamo dogovorom z nekaterimi zasebnimi lastniki pesnikovih rokopisov. Da bi te dragocenosti vendarle že prišle v edino prave roke, t. j. v eno izmed javnih ustanov, ki zbirajo in strokovno čuvajo prešerniano (Narodna in univerzitetna knjižnica, Narodni muzej v Ljubljani in Prešernov spominski muzej v Kranju).

LENKINA PRIPOVED

Znova in znova se zatekamo po kake, javnosti še neznane ali vsaj manj znane podrobnosti iz Prešernovega življenja, v rokopisno ostalino pesnikovega daljnega sorodnika Toma Zupana (1839–1934), ki je zadnja desetletja svojega dolgega življenja prebival na Okrogleni pri Kranju.

Ze v prvem zvezčiču rokopisnih »Črtic iz Dr. Prešernovega življenja ter sploh od Ribičeve rodovine«, ki mu jih je pisal Tomo Zupan v poltistih letih 1890 po pripovedi tedaj 69-letne poslednje pe-

snikove sestre Lenke Prešernove, zasledimo tale zapis:

»Ali vam kaj manjka, je neka Kranjica Katro vprašala. To pa zato, ker je vedela, kako bolni doktor težko dela in zavoljo tega malo zasluži. Ne — so Ruardovi s Save dali za tožbo, je Katra odvrnila.«

»Imel je doktor njegovo še neizdelano tožbo. Katra je potem bratu rekla: saj tega Ruardovega denarja nisi še zaslužil. On njej: Od tega pa ti kar tiho bodi; Ruard že ve, zakaj mi je dal vnaprej in da jaz potrebujem. Jaz njegovega denarja še nisem zaslužil — pa ga bom.«

»Fužinar Ruard so bili sila prijazen mož. Ruard so sami obiskali doktorja v bolnici. To pa vem, da Ruard denarja za tožbo niso nič nazaj zahtevali.«

Res med upniki, ki so se oglasili po Prešernovi smrti in zahtevali plačilo oziroma vrnitev denarja, Ruardovega imena ni bilo...

FUŽINARI RUARDI

Kdo pa je bil ta plemeni mož, za katerega veljodušje, zvemo iz pesnikovih besed na smrtni postelji? In ki je dne 30. 1. 1851 tudi prispeval svoj delež za Prešernov nagrobnik v Kranju.

Ruardov rod izvira iz Louvainna v Belgiji. Preko Dunaja se je leta 1762 preselil v naše kraje. Stari Valentin Ruard (1713–1789) je bil sprva skupno z Jožefom Desselbrunnerjem lastnik tovarne sukna na Selu pri Ljubljani. Ni bila to le največja suknarna na Kranjskem pač pa celo v tedanji Avstriji sploh.

Potemtakem bi mogli celo reči, da je bil Ruard začetnik danes tako razvite, tekstilne industrije na Slovenskem!

Vendar pa je podjetni Valentin Ruard kmalu zapustil Ljubljano, suknarno pa prepustil družabniku Desselbrunnerju. L. 1768 je kupil železarno na Savi pri Jesenicah, z njo vred pa tudi obrežno rudarsko posest; gozdove in graščino. Veljal je za naprednega industrialca, saj je bil prvi, ki je dal izdelati natančne rudarske karte, obnovil je fužinske naprave in močno dvignil proizvodnjo.

Po svojem očetu je nato prevzel savske fužine in drugo posest Leopold Ruard (1768–1834). Z novim gospodarjem je rudarstvo v Karavankah doseglo svoj vrhunec. Za taljenje železne rude je pričel uporabljati premog namesto oglja. Kako skrben gospodar je moral biti Leopold Ruard: pričajo tudi natančne, še danes ohranjene analize železnih in manganskih rud iz njegovih karavanskih jam.

Za časa francoske okupacije je bil Leopold Ruard usmerjen seveda frankofilsko, saj je sam izviral iz belgijskega francoskega rodu. Postal je tudi jeseniški muir, kot so v oni dobi rekali županom. Kako aktiven možak je bil ta Napoleonov simpatizer, dokazuje že podatek, da je v noči od 5. na 6. septembra 1813 vodil dva bataljona francoskih gardistov čez Kočno v Medji dol, Avstrijem za hrbet in te prisilil k umiku pri Bistrici v Rožu.

Leopoldov sin Viktor Ruard (1814–1896) je sicer sprva skušal očetovo posest in fužinarsko dejavnost še bolj razširiti. Dokupil je rudnike v Izlakah, Rajhenburgu, Sevnici in še drugod. Dvignil je proizvodnjo svojih fužin od dotedanjih 17 tisoč centov na 52 tisoč centov surovega železa na leto. Zaposloval je čez 500 delavcev in izvažal železo in jeklo v Italijo, Francijo, Španijo in Turčijo.

Zaradi velike konkurence fužin, ki pa so uporabljale boljše rudo, zaradi zadolženosti, ki je bila posledica stroškov za obnovo obratov še bolj pa zaradi razspitosti svoje številne družine (imel je kar enajst otrok, poročen pa je bil s Tržičanko), je Viktor Ruard 27. oktobra 1871 zaprosil za pristop h Kranjski industrijski družbi kot delničar in s tem je izgubil samostojnost. Tudi svojo blejsko posest je moral prodati.

Tomo Zupan je v svoji rokopisni ostalini l. 1890 poročal, da Viktor Ruard še živi na Dunaju, a ne dobro...

DOKTORJEV KLIENT

Vse kaže, da je bil Viktor Ruard ne le klient pesnikove advokatske pisarnice, pač pa tudi Prešernov resnični prijatelj. Simpatije med njima so bile nedvomne. Ze zato, ker vemo, kakšen srčnoder človek je bil eden in drugi.

Za Viktorja Ruarda so ohranjeni tudi podatki o njegovem človekoljubju: skrbel je za reveže, vzdrževal je bolnišnico za vojake in delavce, ustanovil šolo in bil odprtega srca in rok, kadar koli so se potrebni obrnili nanj.

Zato smo tem bolj srečni ob docela nepričakanem odkritju tako številnih Prešernovih pravnih aktov v zvezi z Viktorjem Ruardom. Tako smo pridružili sicer skromni galeriji obrazov Prešernovih klientov in prijateljev, še enega...

Spisi, ki jih je napravila Prešernova kranjska advokat-

ska pisarnica za fužinarja Ruarda, niso zanimivi le zaradi izjemne obsežnosti — saj jih je kar 132 strani starih pisarniških pol — pač pa tudi zaradi nekaterih pripisov, pisanih s pesnikovo roko. Če se za zdaj še ne spustimo v analizo stila in logike Prešernovih pravnih spisov, ki so tudi po strokovni plati močno zanimivi, je treba le omeniti sicer obrobno a pomembno ugotovitev ob tej najdbi.

Znano je, da je Prešeren, ko se je koncem l. 1846 naselil v Kranju in odprl svoj urad, pripeljal s seboj, iz Ljubljane mladega pisarja Andreja Rudolfa, nezakonkega sina svojega prijatelja Andreja Smoleta. Ker pa so posli dobro kazali, je moral pesnik že v l. 1847 najeti še drugega pisarja domačina Primoža Soldiča (njegova vnukinja živi v Kranju). Pisave obeh pisarjev so si bile precej podobne, zato deslej nismo bili vedno gotovi, katere spise je pesnik narekoval Rudolfu in katere Soldiču.

V sedaj odkritih spisih pa sta dva, ki docela jasno kažeta pisavo enega in drugega pisarja — na obeh sta se mozu podpisala kot pričli. Tako smo dobili hkrati tudi njun lastni podpis.

Dejstvo, da je bil Viktor Ruard že v l. 1847 Prešernov klient je na osnovi najdenih pravnih aktov, nesporno, čeprav nam Lenkina pripoved govori le o pravdi koncem leta 1848. Sodimo, da je bil Viktor Ruard stalen klient pesnikove advokatske pisarnice, četudi, za čuda, njegovega imena ne najdemo v ohranjenem izvlečku iz ekspenzarne knjige Prešernovih klientov.

MED STARIMI PAPIRI

Ko pa smo že pri tej knjigi Prešernovih advokatskih ra-

čunov, nam je prišlo na misel: Kaj ko bi potomec pesnikovih strank le pogledali doma, v svojih starih papirjih, če le ni med njimi kakšga spisa s Prešernovim podpisom?

Nekaj imen gorenjskih klientov naštejmo kar zdaj: Simon Noč s Koroške Bele, Ivan Rozman iz Zgornjih Gorij, Valentin Jenko iz Spodnjih Bitenj, Jožef Preve iz Radovljice, Jernej Langus s Stare Fužine, Valentin Rozman iz Stražišča, Ivan Božič z Mlake, Martin Strupi iz Kranja, Jera Gale s Srednje Bele, Jože Ahčin s Seničnega, Jernej Brezar s Srednje Bele, Jože Kocian iz Leš, Anton Odar s Stare Fužine, Andrej Klander iz Tržiča, Ana Papler iz Kropce, Jožef Langus iz Brezije, Polona Papler iz Besnice, Miha Marenk iz Stražišča, Jernej Krt s Primskovega, Jakob Udir iz Stražišča, Matija Kavčič s Spodnjega Otoka, Jernej Globočnik iz Mošenj, Jože Gasperin iz Zeleznikov, Miha Kern z Olševka, Ane Sporn iz Radovljice, Matevž Stefe iz Gorenj, Andrej Kocjančič z Rečice, Jakob Strupi iz Čirč, Matija Basaj s Suhe, Marija Zupan s Poženka, Gregor Sarc s Homca, Mina Roblek iz Kranja, Jakob Berce iz Bohinja, Jakob Šink iz Loke, Franc Sevnik z Brega, Jurij Kozelj iz Zirovnice, Blaž Drinovec iz Strzevega, Simon Hočvar iz Dvorci, Doroteja Murnik iz Zgoše, Jakob Zakotnik iz Dorfarjev, Marijana Zavrl z Olševka l. dr.

Ni mogoče, da bi bili potomeci navedenih prav vse stare listine pogubili. Poglejte, gotovo boste kaj našli in s tem vpletli še kak droben listič v venec spomina na poklicno delo našega Prešerna na Gorenjskem.

CRTOMIR ZOREC

Dostavek in popravek

Zaradi pomanjkanja prostora nam je v sredini številki »Glasu« izpadla zanimiva sličica, ki jo sedaj objavljamo (na 19. strani). Predstavlja nenavadno zanimiv portal v polzelsko komendo, skozenj je stopal naš Prešeren, ko je obiskoval tamkaj živečega Antona Muhovca, svojega strega strica. Sam portal s to komendo pa je edinstven na slovenskih kontinentalnih tleh. Spominja bolj na mediteransko arhitekturo — brščas je očit spomin na leventsko Malto, od koder so prišli graditelji iz Komende iz reda duhovnih vitezo. — Hkrati pa popravljamo nekatere tiskovne napake, ki so kvarile bistvo našega zadnjega sestavka »Po Prešernovih stopinjah«.

V prvem stolpcu: Lenka je rekla Polzeli »Podzljaj«, ne »Podzeljas«; tako ne bi mogli izvajati krajevne imena od besedice zal, lep. — V drugem stolpcu, kjer je govora o Antonu Muhovcu, mora stati »keda« (t. j. nekda!), ne »steda«; torej Prešeren ni obiskoval strica v Komendi pri Kamniku, pač pa v Komendi pri Polzeli. Besedica, pravzaprav le ena črka, pa trditve popolnoma obrne! — Nadalje, v tretjem stolpcu: Prešeren je v Celovcu tiste mesece (l. 1832) »preživljal« bolj svobodnjaško, ni jih pa »preživel«. — V petem, zadnjem stolpcu, je pravilna množinska, ne edninska, oblika torej: »krute besede«. UREDNISTVO

NAČRTI TRGOVSKEGA PODJETJA MURKA

Potrebne so nove zamisli

Razstava pohištva na Bledu — Pokušina pijač
in sejem pred hišo

Kolektiv trgovskega podjetja Murka Lesce predvideva, da bo letos v svojih prodajalnih in skladiščih prodal za 2 milijardi 200 milijonov starih dinarjev raznega blaga. To je precej več kot lani, zato načrtuje vrsto oblik dela, ki pa jih zahtevajo spremenjene razmere na tržišču. V Murki se dobro zavedajo, da trgovci ne morejo več dobrine le deliti, ampak jih morajo kupcem tudi premissijeno ponujati.

Za čas od 28. aprila do 15. maja pripravljajo na Bledu razstavo pohištva znanih tovarn Stol iz Kamnika in Meblo iz Nove Gorice.

Na parkirnem prostoru pred svojo stavbo v Lescah bodo uredili prijetno okrepčevalnico, kjer bodo kupci z vse Gorenjske lahko posejeli in čez vse poletje poskušali razne vrste kave in drugih pijač. Na tem prostoru bodo razstavljali in razpro-

podarskih strojev in podobno.

V Lescah v tem času preurejajo trgovino s sadjem in zelenjavo, ki jo bodo precej povečali in modernizirali. Pri avtobusni postaji v Radovljici pa bodo predvidoma do jeseni uredili specializirano trgovino s kozmetičnimi izdelki.

dajali tudi nove pošiljke najbolj iskanega blaga, demonstrirali uporabo raznih gos-

Posvet planincev na Češnjici

Planinci pričakujejo letos najmanj 25 odstotkov več domačih planincev kot lani

Preteklo soboto in nedeljo je bil na Češnjici pri Železnikih XIV. redni posvet predstavnikov planinskih društev Gorenjske. Kot so na koncu ugotovili, je bilo to eno najbolj pestrih in zanimivih srečanj v zadnjih letih.

Razpravljali so o nadaljnjem delu mladine oz. mladinskih odsekov pri planinskih društvih. Na Gorenjskem je 12 društev s 6 tisoč člani-mladinci. Pogovarjali so se o nadaljnjem delu, predvsem letos ko je 25-letnica vstaje naših narodov. Gorenjski planinci pričakujejo letos rekordni obisk ta-

ko domačih kot tudi tujih turistov posebno še, ker so ukinjene karte K-15. Od tujcev pričakujejo največ Avstrijcev, Italijanov, Nemcev, Francozov, Čehov in tudi ostalih. V zvezi z večjim obiskom so se pomenili tudi o varstvu prirode in krepitvi gorske straže, o urejanju gorskih potov, markacij, ka-

Res ne gre drugače?

Turistično društvo v Železnikih razpravlja, kako bi letos napravilo nekatere klopee za olepšavo Železnikom. Ker oni potrebnega denarja nimajo, so prišli na misel, da bi posekali visoke smreke v »Vrtu« polg doma množičnih organizacij. To je sedaj edini prostor, kjer naselje še krasijo smreke. Med ljudmi se veliko o tem govori in menijo, da bi moralo biti Turistično društvo

tisto, ki bi to preprečilo in ne, da bi za to dalo še pobudo. Smreke naj bi razrezali in jih uporabili za izdelavo klopic. Ali res ni mogoče drugod dobiti denarja?

S. T.

Turistične priprave
v Železnikih

Železniki, — 6. aprila — Danes bo v domu TVD Partizan redni letni občni zbor TD Železniki. Razpravljali

Pozor, kamenje
pada!

- Pred dnevi se je v Železnikih ponovno pripetila nesreča v bližini doma TVD Partizan. Kamenje, ki pada na cesto je to pot zadelo Marijo Vrhune iz Železnikov. Ponesrečenki, ki je dobila lažje poškodbe na glavi, so nudili prvo pomoč v ZD Železniki.
- Ker je to že druga nesreča v zadnjem času, bi bilo treba nekoliko razmisliti o tem, kako zavarovati ta del ceste pred kamenjem.
- ki pada s hriba. — T. S.

BREZNICA

Še letos nova trgovina

Na upravi trgovskega podjetja »Delikatesa« Jesenice so povedali, da bodo kljub temu, da je njihov delavski svet dal soglasnost za sofinansiranje trgovske hiše nasproti železniške postaje na Jesenicah, še letos začeli zidati poslovalnico na Breznici. To pa je za potrošnike te okolice razveseljiva novica, saj od Zirovnice do Begunj ni druge trgovine kot tista na Breznici, ki pa je v neustreznih prostorih.

Predvidevajo, da bodo z začetnimi deli začeli v maju, in da bo trgovina še pred zimo dograjena. Samopostrežna trgovina, ki bo stala na prostoru sedanjega župnijskega hleva bo zgrajena v gorenjskem slogu. Imela bo tudi bife in za poletno sezono urejen prostor pred trgovino, kjer se bo potrošnik lahko okrepčal in spočil. Stroški za omenjeno investicijo bodo znašali okoli 70 milijonov S dinarjev (iz lastnih skladov podjetja 40 milijonov, ostalo kredit).

J. Vidic

Strelstvo bo
zaživelo

Preteklo soboto je imela Strelska družina v Železnikih svoj redni letni občni zbor. Pred občnim zborom so izvedli tekmovanje zračno puško. Pokazalo se je, da je med mladino veliko zanimanja za ta šport in je upati, da bo ta dejavnost v Železnikih ponovno zaživela.

T. S.

Vsak tretji da kri

Kolektiv trih večjih zdravstvenih zavodov v Kranju — Zdravstveni dom, Bolnišnica za ginekologijo in porodništvo ter Zavod za zdravstveno varstvo, so zaključili vpisovanje dajalcev krvi in ugotovili velik uspeh. Več kot 30 odstotkov zaposlenih, med temi 18 zdravnikov, kar pomeni vsak tretji, bo dal kri za potrebe bolnišnic. To je izreden primer zave-

stl. Kot sta povedala dr. Valičeva in dr. Zavrnik, je bilo v zadnjem času tudi v Kranju veliko primerov, ko je bilo zdravstveno osebje v hudih skrbeh zaradi pomanjkanja krvi. Zlasti za mnoge porodnice, pri katerih je dostikrat edino transfuzija krvi rešitev. K. M.

Voznik pobegnil

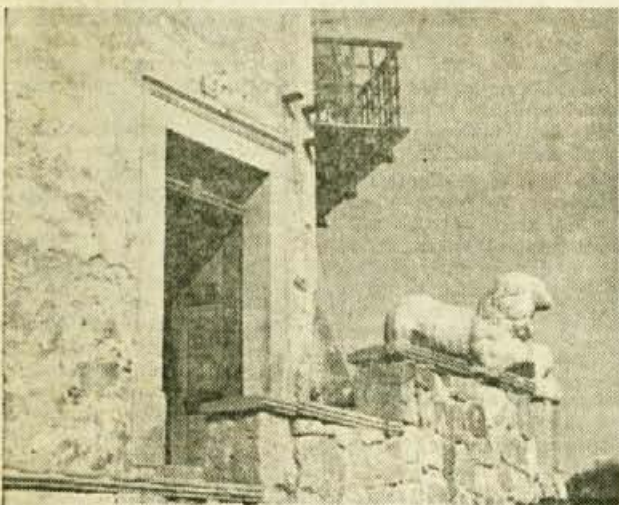
V nedeljo dopoldne se je v Zgornjih Gorjah pripetila huda prometna nesreča. Mopedist je zbil pešca in po nesreči odpeljal z mesta prometne nesreče. Na srečo so ga organi TNZ komaj tri ure po nesreči povprašali, zakaj je ponesrečenko pustil na cesti, niti ni o tem obvestil milico.

Nekaj po deveti uri dopoldne je šla 81-letna Marija Peterman pravilno po desni strani iz smeri gostilne proti cerkvi. Za njo je pripeljal mopedist Janez Zorman. Zaradi nepazljivosti jo je s prednjim delom mopeda zadel od zadaj tako, da sta oba padla. Pri tem se je Petermanova hudo telesno poškodovala in so jo takoj odpeljali v ZD na Bledu, kjer so ji nudili prvo pomoč, zatem pa so jo odpeljali v jeseniško bolnišnico. Zorman je po nesreči odpeljal dalje po cesti, ne da bi ponesrečenki nudil prvo pomoč ali poskrbel da se nesreča ne bi še bolj žalostno zaključila. — J.

Cerkljanski
sadjarji

Nocoj, v sredo, 6. aprila, bo v Zadržnem domu v Cerkljah teoretični, v nedeljo, 17. aprila, na Kalnovem vrtu pa praktični del tečaja o sadjarstvu. Podoben tečaj je bil že preteklo nedeljo na Pšati pri Cerkljah.

Tako kmetijska zadruga v Cerkljah pomaga sadjarjem pri njihovem delu. Letošnjo pomlad so organizirali tudi množično čiščenje, škropljenje in tudi sekanje posameznih dreves, ki zaradi starosti ne obetajo plodovitosti ali pa so okužena od kaparja. To delo je prav te dni končano. Kmetovalci v Cerkljah so bili že od nekdaj dobri sadjarji. Toda novejši čas prinaša mnogo novih oblik, a hkrati tudi veliko težav v to dejavnost in se zato sadjarji zelo radi vključujejo v skupne akcije. — R. C.

Portal gradu Malteških vitezov na Polzel

Najboljša aroma
v praženi kavi
pražarne
"Loka"

KOMENTAR PO PLANICI 66

Največji uspeh po eri Janeza Polde

Od velike planiške prireditve je minilo že toliko dni, da smo lahko v miru pregledali in primerjali letošnjo prireditev s tistimi pred leti.

Letošnja prireditev je bila doslej najbolj kvalitetno in številčno zasledena. Planica je dobila novi rekord, ki ga ima sedaj Jiri Raska (CSSR). Svetovni rekorder in prvak Wirkola je bil šele sedmi. To zgovorno pričča, da je bila konkurenca res velika. Praktično med 52 nastopajočimi iz 13 držav ni bilo slabih tekmovalcev. Največ uspeha so imeli Čehi in Vzhodni Nemci, zelo pa so presenetili tudi Svicarji.

Kaj pa naši? Prelistali smo zgodovino za več kot 10 let nazaj in ugotovili, da je letošnja Planica doslej največji uspeh jugoslovanskih skakalcev po odhodu Janeza Polde iz tekmovalne arene. Pred domačim občinstvom so se tokrat le izkazali domači skakalci in za zaključek sezone dosegli velik mednarodni uspeh.

Po pričakovanju so bili najboljši Eržen, Zajc in Pečar, ki so se v generalnem plasmaju uvrstili med 15 najboljših. Takoimenovana mlada jugoslovanska reprezentanca Jurman, Stefančič, Mesec in Stručelj je več kot zadovoljila. Bili so najmlajši in so uspešno prestali krst na velikanki. Če primerjamo njihove dosežke s skakalci iz leta 1957, 1960 in 1963, lahko ugotovimo, da so bili precej boljši kot takratni naši reprezentanti. Razen Stručlja so skakali vsi dlje kot pred leti Slibar, Oman, Gorjanc, Krznarič, Jemc in Rogelj. Na zadnjih dveh prireditvah v Planici je bil boljši le Pečar. Zaradi vsega tega moramo tudi mladim reprezentantom res priznati njihov uspeh, jim čestitati in zaželeli, da bi na prihodnji planiški prireditvi dosegli še večji korak dalje.

J. Javornik

PREBRITE
MIMOGRADEN

V nedeljskem kolu SNL je Triglav premagal v Celju Kladivar z 1:0, mladinci obeh moštev so igrali neodločeno 1:1. V SCNL — zahod so gorenjski predstavniki dosegli naslednje rezultate: Jesenice: Slavija 2:2, Tržič: Hranstnik 6:2.

Na mednarodnih skakalnih tekmah v Johangeorgensstadtu je zasedel Zajc četrto (65, 62 m), Pečar pa deveto mesto (62, 62). V tekmovalju v Oberwiesenthalu je bil Pečar četrti (75, 74,5).

Priznanja gorenjskim smučarjem

Objavljamo pregled priznanj, ki so jih prejeli gorenjski smučarski kolektivi v našem ocenjevanju.

TEKI: Gorje, Triglav, Jesenice;

SKOKI: Mojstrana, Jesenice, Triglav;

ALPSKO SMUCANJE: Jesenice, Tržič, Kranjska gora;

SKUPNA UVRSITITEV: Jesenice, Triglav, Gorje.

Vsi navedeni klubi bodo prejeli diplome, ki smo jih dali v ta namen posebej izdelati. Čestitamo jim k njihovem uspehu!

»GLAS« OCENJUJE SMUČARSKÉ KOLEKTIVE

Skupno: Enotnost, Jesenice, Triglav...

● Pregledali smo uvrstitve v posameznih smučarskih disciplinah. Na osnovi teh podatkov bomo danes pogledali razpored smučarskih klubov v skupni uvrstitvi (teki, skoki, alpsko smučanje). Za prvo mesto v vsaki disciplini je doblil klub 10, za drugo 9, tretje 8 točk itd. Seštevek vseh točk je dal naslednji razpored naših najboljših:

1. Enotnost	24 točk
2. Jesenice	23 točk
3. Triglav	19 točk
4. Gorje	10 točk
5.-6. Branik	
Mojstrana	9 točk
Slediljo: 7.-9. Bohinj, Črna	

in Tržič 8, 10.—11. Kranjska gora in Rateče—Planica 6, 12.—14. Radovljica, Bohinj in Kisovec 5, 15.—16. Logatec in JLA 4, 17.—18. Fužinar in Mladost (Zagreb) 3, 19. Bled 2, 20.—21. Velenje in Kropa 1,5, ter 22. Celje 1 točka.

Samo prvi trije klubi so zastopani v vseh treh disciplinah in so zaradi tega tudi nesporno zaslužili najvišji plasmaj. Ostali klubi so prišli do visokega mesta zaradi plasmaja tekmovalcev v posameznih disciplinah. Izjema sta le še Fužinar (teki in alpsko) ter Rateče—Planica (teki in skoki).

● Naše ocenjevanje je zbu-

dilo med smučarskimi kolektivi precejšnjo pozornost. V večini komentarjev gre za ugodno oceno te akcije, vendar pa ne moremo iti niti mimo kritičnih pripomb za katere menimo, da so upravičene.

V prvi vrsti se strinjamo z ugotovitvijo, da bi dobili še boljše slike, če bi v posameznih kategorijah ocenjevali po več tekmovalcev in ne le 5. Drugo zapažanje je, da so v ocenah zastopani tudi klubi izven Slovenije, ki so imeli manjše možnosti, ker pač nimajo pravice nastopati na slovenskem prvenstvu (ocenjevali smo pla-

OBCINSKA LIGA KRANJA V NAMIZNEM TENISU

Krvavec, Žabnica in Triglav III vodijo

V organizaciji komisije za namizni tenis občinske zveze za telesno kulturo Kranj, teče že dva meseca borba 23 ekip za občinsko prvenstvo Kranja.

Ekipa so po kvaliteti razdeljene v tri razrede. Prvi ekipi Kranja in Triglava nastopata v tekmovalju s pionirskima ekipama. V dosedanjih srečanjih so imele največ uspehov ekipe Krvavca I, Žabnice, Triglava III, Storžiča, Olševka I in Duplje. Preseneča neaktivnost ekip Kranja in Nakla (srečanja se igrajo po medsebojnem dogovoru), saj je do zaključka prvenstva ostalo le še dobrih 14 dni.

Tablice izgledajo po razredih takole:

I. RAZRED

Krvavec	3	2	1	12:8	5
Sava	3	2	1	10:8	5
Duplje	2	2	0	10:2	4
Triglav I	2	1	1	5:5	3
Besnica	2	0	2	4:10	2
Gor. tisk	1	0	1	3:5	1
Kranj	1	0	1	0:5	1
Naklo	0	0	0	0:0	0

II. RAZRED

Žabnica	5	4	1	22:10	9
Storžič	3	3	0	15:3	6

III. RAZRED

Triglav III	3	2	1	11:5	5
Olševka I	2	2	0	10:2	4
Proleter	3	1	2	6:10	4
Visoko II	2	1	1	7:6	4
Olševka II	2	1	1	5:6	3
Žabnica II	2	0	2	0:10	2
Krvavec II	0	0	0	0:0	0

Peter Didić

Milek neustavljiv

Začetek letošnje atletske sezone je prinesel ljubiteljem »kraljice športa« v gorenjski metropoli nemalo prijetnih presenečenj. Predvsem, mladi kranjski atletji so že pričeli izpolnjevati svojo obljubo, da se bodo letos enakopravno merili z najboljšimi mladinskimi ekipami v Jugoslaviji. Prvi javni nastop v dvorani Visoke šole za telesno kulturo v Ljubljani je že pokazal kvalitete kranjskih mladincev, tekmovalje na pokrite igrišču v Celju pa je te kvalitete samo potrdilo. Vendar, danes se ustavimo le pri najsvetlejšem rezultatu 198 cm, ki ga je pri skoku v višino dosegel mladinec Polde Milek. S tem je ta talentirani skakalec, dijak srednje tehnične šole v Ljubljani, kar za 20 cm preskočil svojo telesno višino.

Leta 1963 se je takrat še ne 15-letni Polde (rojen 4. XI. 1948) prvič pojavil na igrišču kot aktiven atlet. Isto leto je tudi sodeloval na pionirskem prvenstvu Slovenije v Novi Gorici, kjer je z rezultatom 158 cm osvojil

prvo mesto. Drugo sezono je ob pomoči novega trenerja Petra Kukovića zaključil z rezultatom 180 cm. V eni sezoni 22 cm, to je bil očiten napredek. »Le tako naprejš, smo dejali takrat. In Polde je šel res »tako naprejš«. Njegov rezultat 194 cm (kar pomeni nov slovenski rekord za mlajše mladince, ki pa ga AZS zaradi nepopolne dokumentacije ni priznala) in številni uspehi na raznih tekmovaljih so mu odprli vrata v republiško mladinsko in celo člansko reprezentanco.

Letošnja mrto sezono je Milek temeljito izkoristil. Uspeh mu je le delno povračilo za ves trud, pretečene kilometre in »premetane« kilograme.

Vendar je bil zaradi vsega tega ta uspeh še prijetnejši. In nič manj kot Polde sam, je bil tega dosežka vesel njegov trener Peter Kukovića, brez katerega si ne moremo zamisljati nobenega uspeha kranjskega atletskega kolektiva v zadnjih sezonah: »Takega varovanca kot je Polde si vsak trener lahko samo želi. M. Kuralt

sma na slovenskem in državnem prvenstvu). Povedati moramo, da nas je zanimala predvsem uvrstitve najboljših slovenskih klubov (s tem tudi najboljših jugoslovanskih) in da smo želeli dobiti čim realnejši rezultat predvsem med najboljšimi.

Se ena nepravilnost se je pokazala. Predvsem v nekaterih ženskih disciplinah je nastopilo majhno število tekmovalk in so tako prišle do točk tekmovalke, ki ne pomenijo posebne kvalitete. Da bi se naslednje leto temu izognili, bomo točkovali tako, da bomo upoštevali tudi število tekmovalcev v posamezni disciplini.

Mnenja smo, da je ocenjevanje uspelo. Pri tem imamo pred očmi, da je to pač ocenjevanje »Glas« po določilih kriterijih in ne neka

uradna razvrstitev (ki je na žalost sploh ni). Upamo, da bomo s točkovanjem in nagrajevanjem najboljših vsaj nekaj pripomogli k popularizaciji našega smučarskega športa.

Se zadnja naša statistika. V ocenjevanju smo zajeli 40 smučarskih kolektivov od tega pri tekih 14, skokih 11 in alpskih disciplinah 20 (skupaj 45, ker so nekateri zastopani v večih disciplinah).

● Nakazali smo že probleme, s katerimi smo se srečali pri ocenjevanju.
● Ker želimo, da bi postalo ocenjevanje v bodoče tradicionalno, prosimo vse zainteresirane, da nam sporoče svoje pripombe in predloge o načinu ocenjevanja za naslednja leta.

P. Colnar

Poštenost na jeseniški tehtnici

Pred vojno in nekaj časa po vojni samopostrežnih trgovin nismo poznali. Danes pa nam bi bilo kar dolgčas brez njih. Saj je tako lepo, ko sami izbiramo in polnimo košarice. Vendar je samopostrežna trgovina istočasno tudi tehtnica naše poštenosti.

V treh poslovalnicah trgovskega podjetja »Delikatesa«, so v drugem polletju preteklega leta imeli 79 primerov ugotovljenih tatvin. Storilci so bili: 24 moških, 29 žensk in 26 otrok. V eni izmed teh treh samopostrežnih poslovalnic pa je inventura na koncu leta pokazala nekaj lez milijon S din primanjkljaja. Ko so poslovalnici priznali celotni kalo, ki ga zakon dopušča, je še vedno ostalo okoli pol milijona S din primanjkljaja, kar pomeni, da je bilo veliko neugotovljenih tatvin vsaj tako domnevajo na podlagi primanjkljaja.

Trgovsko podjetje »Rožca«, ki ima samopostrežno trgovino na Plavžu in Javorniku, pa je v obeh poslovalnicah ugotovilo 30 primerov tatvin (največkrat so to razne juhe, kozmetika, čokolade, bonboni, pakirano sveže meso itd.).

- Zelo zanimiv primer je bil v samopostrežni trgovini »Rožca« na Javorniku.
- Uslužbenci te poslovalnice so namreč že dalj časa opazovali neko žen-

- sko, ki je bila po zunanjem videzu invalid. Imela je trdo roko. Sele čez mesec dni se je z nenadnim gibom izdala, da nima trde roke. To pa je bilo dovolj, da so podvomili v poštenost te žen-

- ske. Izpod pazduhe »trde roke« je kmalu padla na tla konzerva. Kasneje je na sodišču priznala, da je mesec dni na ta način nosila konzerve iz trgovine.

Našteli so tudi primere, da so moški spuščali razno blago skozi raztrgane žepne škorjenj. Vrednost ugotovljenih tatvin ni velika, zahteva pa od osebja samopostrežnih trgovin stalno budnost.

JOZE VIDIC

V DRUGEM POLLETJU LANI ČEZ LJUBELJ

skoraj pol milijona potnikov

Inozemski krediti za urejanje ljubeljskega turističnega področja

Cez prehod Ljubelj je v drugem polletju lani v rednem prometu prišlo v našo državo 73.680 motornih vozil s 244.653 potniki, odšlo pa je iz Jugoslavije 63.069 motornih vozil s 187.498 potniki. Skupno je torej čez Ljubelj potovalo lani od začetka julija do konca decembra 136.749 motornih vozil s 432.151 potniki.

Od motornih vozil so seveda najštevilnejša potniška motorna vozila (osebni avtomobili), katerih je prišlo k nam 72.457, odšlo pa v istem času 62.351; avtobusov je prišlo 1.021, pripeljali pa so

26.537 potnikov, odšlo pa jih je 473 s 13.311 potniki; nekaj je bilo tudi motociklov (prišlo 202, odšlo 245).

Od držav sta po številu motornih vozil in po številu potnikov daleč na prvem mestu Avstrija in takoj za njo Nemčija, sledita Holandija in Švedska, pa Danska, Francija, Velika Britanija, Svica itd.

Lanski polletni podatki o potniškem prometu na Lju-

beljskem prehodu niso zanimivi samo zato, ker kažejo, koliko turistov prihaja v Jugoslavijo skozi ljubeljski prehod, ampak bolj zato, ker nam nakazujejo smer nadaljnega razvoja in urejanja ljubeljskega turističnega področja, ki z dobro cesto, menjalnico, gostiščem, Zelenico in žičnico postaja vse bolj privlačno in obiskovano. Plan gospodarskih investicij tržiške občine predvideva letos za gostinstvo in turizem dobrih 242 milijonov S din, od tega pa namerava samo Kompas Ljubljana investirati na ljubeljskem turističnem področju okrog 230 milijonov S din, to pa bodo v glavnem (200 milijonov S din) inozemski krediti.

Gostinci v kranjski občini so lani prodali 1.884.296 litrov alkoholnih pijač, kar je za 15,4% več kot leto poprej, brezalkoholnih pijač pa le 564.322 litrov (za 3,7% več kot leta 1964). Izredno se je lani povečala prodaja vina (od 641.075 litrov v letu 1964 na 874.882 litrov), manjša pa je bila potrošnja žganja (lani 52.654 litrov, predlanskim 67.334 litrov). Piva so lani prodali 811.931 litrov, drugih alkoholnih pijač (razen žganja) pa 104.629 litrov. Alkoholnih pijač smo torej lani popili 286.140 litrov več kot leto poprej, medtem ko je bilo brezalkoholnih pijač prodanih le 20.054 litrov več.

Od brezalkoholnih pijač se je v primerjavi z letom poprej najbolj povečala potrošnja sadnih sokov (za 23,5%), čeprav smo jih, v primerjavi z drugimi pijačami, popili zelo malo: lani 32.171 litrov, predlanskim pa 26.044 litrov. Vita soka so lani prodali gostinci 25.968 litrov, predlanskim pa nekaj več (26.347 litrov), mineralne vode lani 341.398 litrov, drugih brezalkoholnih pijač pa 164.785 litrov. Skupno se je torej prodaja brezalkoholnih pijač v kranjski občini povečala za 3,7% — od 544.269 litrov v letu 1964 na 564.322 litrov lani.

Količinski promet prodaje raste v zasebnem sektorju gostinstva počemneje kot v družbenem; na zasebni sektor je lani odpadlo le 21,4% vseh prodanih pijač, leta 1963 pa še 23%. Vsaj statistika tako kaže!

Helikopter v službi človeka

Zdravstveni delavci, gorski reševalci in prometni strokovnjaki se trudijo, da bi zagotovili za področje Slovenije nakup helikopterja. S tem vozilom bi mnogo lažje kot doslej nudili pomoč bolnikom v teže dostopnih krajih, pomagali pone-

srečenim v gorah, urejali promet in nudili pomoč pri prometnih nesrečah. Kaže, da bodo dogovori o nakupu helikopterja uspešno zaključeni. Helikopter bo imel matično bazo v Brežicah in bo od tod obvladal vse območje Slovenije.

Naš smučarski reprezentant Janko Štefe je na 1. aprila prav zares ustrelil medveda. Kosmatinec se je klatil po tržiških hostah in prav tja do Koroške že več let in ima na vesti dobro štivilo ovac. Na sliki: Janko sprejema čestitke ob nevsakdanjem plenu

NA LICITACIJI AVTOMOBILOV

Ena, dva ... kdo da več?

Pretekli teden je carinarnica Jesenice na ustni licitaciji prodala osem avtomobilov in tri motocikle. Za avto »Mercedes 190« izdelave 1956 se je potegovalo šest licitantov, ki pa so kmalu odstopili, tako da so avto prodali samo za 16.000 S din dražje od začetne cene. Kupec je za ta avto plačal 1.516.000 S dinarjev. Največ interesentov pa je bilo za avto »Mercedes 180« izdelave 1959, ki ni vozen. Za ta avto se je potegovalo 13 licitantov in carinik je skozi okno carinarnice kar 53 krat ponovil znane besede na licitacijah: »Ena, dva ... kdo da več?« Ta avto so prodali za 1.270.000 dinarjev, ali za 570.000 S din dražje kot je bila začetna cena. Avto »NSU Prinz« je imel 10 interesentov in je prodan za 125.000 S din dražje od začetne cene.

Zanimivo je, da je na licitaciji prišlo veliko resnih kupcev za motocikle. Za motocikel »PUCH« 125 je šest licitantov kar 46-krat dražilo. Motocikel je prodan za 163.000

S din, ali za 75.000 din dražje kot je bila začetna cena, v približno enaki konkurenčni licitaciji in cene pa je tudi prodan motocikel »Jawa« 125.

Na carinarnici so z izidom licitacije zadovoljni. Vsi prodani avtomobili in motocikli so ostali v Sloveniji, čeprav so bili na licitaciji tudi interesenti iz drugih republik. Od prodanih avtomobilov na licitaciji je bil samo eden zaplenjen zaradi tihotapstva, vsi ostali pa so bili carini odstopljeni. Tuji državljani,

ali pa državljani SFRJ, ki imajo vstopno in izstopno vizo, in ki pridejo v našo državo z avtomobilom tuje registracije, morajo pri odhodu odpeljati tudi avtomobil. To morajo storiti tudi v primeru, če se jim avto pokvari. V tem primeru so dolžni avto naložiti na vagon ali kamion ter ga odpeljati preko meje. Ker pa je včasih prevoz dražji od vrednosti vozila, ga posamezniki odstopijo carini, ki jim ga ne plača.

Jože Vidic

Nenadoma je zaustavil

Na cesti Naklo — Bistrica se je v soboto pripetila prometna nesreča zaradi nepredvidnosti voznika Jožeta Farčnika. Iz Nakla proti Bistrici je peljal voznik osebnega avtomobila Jože Farčnik. Za njim pa je peljal Albin N. Na kraju betonskega cestišča je prvi nenado-

ma zaustavil na sredini ceste. Albin N. ni mogel pred njim stoječega avtomobila prehiteti, ker ni imel dovolj prostora. Prišlo je do trčenja. A. N. se je zaletel v zadnji del avtomobila. Na vozilih so ocenili materialno škodo za približno 6.000 N dinarjev. — JJ.

KMETIJSKO ŽIVILSKI KOMBINAT KRANJ

razglašča

prosti delovni mesti:

KNJIGOVODJA OSNOVNIH SREDSTEV

— na upravi KZK

— Poleg splošnih pogojev se zahteva srednja strokovna izobrazba. Prednost imajo kandidati z ustrežno prakso.

OBRATNEGA KNJIGOVODJA

— na upravi DE Kmetijstvo

— Poleg splošnih pogojev se zahteva srednja ali nižja strokovna izobrazba s prakso. Uvedeno je enome- sečno poizkusno delo.

Prošnje z dokazilom o strokovnosti in opisom doseda- njih zaposlitev sprejema za knjigovodja osn. sredstev Uprava KZK Kranj, Cesta JLA 2, za obratovnega knji- govodja pa Uprava DE Kmetijstvo v Kranju, Begunjska cesta 5.

NA JAVNI DRAŽBI

bomo v ponedeljek, 11. 4. 1966 ob 8. uri na delovišču KZK v Senčurju prodajali naslednje stroje in razno orodje:

1. 1 traktor Zadrugar 50 KS
2. 1 traktor T 20 28 KS
3. 3 sadilci za krompir
 - 1 grablje »Sonce«
 - sortirnik za krompir
 - kompresor za elektromotorjem
 - gnojnična črpalka
 - stroj za ribanje zelja
 - mlinci za sadje
 - gumi voz
 - kosilnice »Ferguson« in »Laverda«
 - moško kolo »Rog« in
 - razni ostali predmeti.

Stroje pod točko 1. in 2. bomo prodajali socialističnemu sektorju, pod točko 3 pa vsem ostalim kupcem.

Stroje pod točko 1. in 2. bomo prodajali socialističnemu sektorju, pod točko 3 pa vsem ostalim kupcem.

Kmetijsko živilski kombinat
Kranj

Trgovsko podjetje

Murka

LESCE

vabljen cenjen potrošnik, da se poslužijo ugodnega nakupa bogate izbire:
zaves, preprog, posteljnine,
perila, konfekcije

na
spomladanskem sejmu
v Kranju
OBIŠČITE NAS! NASVIDENJE

Trans turist

vabi na prvomajske izlete

— ITALIJA: 6-dnevno potovanje v
Firenze — Rim — S. Marino —
Benetke

— ITALIJA: 4-dnevno potovanje v
Cortino d'Ampezzo — Bolzano —
Lago di Garda — Verona — Be-
netke

— ITALIJA: 2-dnevno potovanje v
Trst in Benetke
5-dnevno potovanje v Budimpešto —
Bratislavo — Dunaj

Informacije in prijave v Turističnih poslovalnicah
**TRANSTURIST Škofja Loka, Radov-
ljica, Bled, Bohinj.**

NATEČAJ

za oddajo mestnega zemljišča za gradnjo individualnih hiš, ki ga v imenu občine Sk. Loka razpisuje Stanovanjsko podjetje Škofja Loka

se bo vršil
za Groharjevo naselje

v četrtek, dne 7. IV. ob 18. uri v prostorih Stanovanjskega podjetja Sk. Loka.
Za Kres — Železniki tako kot je objavljeno v Glasu 2. aprilu 1966

Delavski svet komunalnega podjetja

»VODOVOD« KRANJ

razpisuje naslednja delovna mesta:

1. SEKRETAR
2. TEHNIČNI VODJA
3. ŠEF GOSPODARSKO
RAČUNSKEGA SEKTORJA

Poleg splošnih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje pogoje:

- Ad. 1. Visoka ali višja šolska izobrazba s 5-letno prakso na ustreznem delovnem mestu
- Ad. 2. Diplomirani gradbeni inženir z 2-letno prakso na ustreznem delovnem mestu ali diplomirani gradbeni tehnik s 5-letno prakso na ustreznem delovnem mestu
- Ad. 3. Visoka ali srednja šolska izobrazba z 10-letno prakso na vodilnih delovnih mestih ustrežne stroke.

Rok sprejemanja prijav je 15 dni od objave razpisa.
Podjetje ne razpolaga s stanovanji.

Šoferski tečaj v Škofji Loki

Avto moto društvo Škofja Loka obvešča vse zainteresirane, da sprejema prijave za nov tečaj za voznike motornih vozil, v pisarni društva Škofja Loka, Jegorovo predmestje 10 med uradnimi urami.

Z avto v škarpo

Pred dnevi je pripeljala iz stranske ceste na glavno cesto v Zgornjih Gorjah voznica Stanka J. z osebnim avtomobilom LJ 275-11. V tem trenutku je izgubila oblast nad volanom. Najprej je zapeljala v desno, takoj za tem pa v levo in se po 20 metrih vožnje zaletela v 80 cm visoko obcestno škarpo na levi strani ceste. Sopotnik voznice je bil lažje telesno poškodovan, materialna škoda na vozilu pa znaša okoli 2.500 N dinarjev. Vozilu so odvzeli registrske tablice, ker zaradi poškodb ni bilo sposobno za nadaljnjo vožnjo. — jj

Otrok pred avtomobilom

Zaradi neprevidnosti otroka se je pred dnevi pripetila huda prometna nesreča v Češnjevku pri Kranju. Iz Cerkele je peljal z osebnim avtomobilom Ivan H. z zmerno hitrostjo. Iznemada mu je pri hiši št. 28 skočila pred avtomobil 11-letna Tatjana Roncelj. Voznik je z zaviranjem in zavijanjem v nasprotno smer skušal trčenje preprečiti, vendar to ni bilo mogoče. Hudo telesno poškodovano so naprej odpeljali v ZD Kranj, od tu pa v ljubljansko bolnišnico. — jj

Še en otrok pred vozilo

Podobna nesreča, kot se je pripetila v Češnjevku pri Kranju, se je v soboto pripetila tudi v Radovljici na Linhartovem trgu pri hiši št. 7. Od jekarne proti domu TVD Partizan je pripeljal z motorjem Mihael K. po desni strani ceste s hitrostjo 10 km na uro. Iz omenjene hiše pa je skočila na cesto 4-letna Breda Černe. Motorist je skušal nesrečo preprečiti, žal pa mu to ni uspelo. Otrok je pri nesreči dobil rane po glavi. — jj

vse
turistične
usluge
Kompas
KRANJ

prodava

Ugodno prodam skoraj novo dnevno sobo, kavč, omaro, 3 fotelje, mizo tip Nova gorica. Nasl. v ogl. odd. 1487
Prodam dva konja, 5 in 11 let stara. Kranj c. na Klaneč 4 Kranj 1509

Prodajam kuhinjsko opravo, divan in črno knjižno omaro (mahagoni). Kranj, Gradnikova 3, stanovanje 19 1580

Prodajam kravo. Primožič, Lom 27, Tržič 1581

Prodajam nov štedilnik »gorenje« z garancijo in novo harmoniko »Weltmeister« 3x5 basno. Besinovič, Koroška c. 49 Kranj 1582

Prodajam po ugodni ceni dva zelo dobra ohranjena posteljni vložka (federmodroc). Naslov v ogl. odd. 1583

Zavod za soc. varstvo obč. Kranj prodaja na javni dražbi dne 10. 4. 1966 na Trsteniku 28, zemljišče s še stoječo lopo v skupni izmeri 380 m². Informacije dobite na licu mesta 1584

Prodajam tovarniško nov pralni stroj »Kandi« SA 5 kg superavtomat. Nasl. v oglasnem oddelku 1586

Prodajam semenski krompir cvetnik. Kranj c. na Klaneč 9 1587

Prodajam moped colibri, Senčur 311 1588

Prodajam kravo, ki bo čez en teden telečila. Jama 24, Kranj 1589

Prodajam napravo za sajenje krompirja (filfgaret) in slamoreznico z verigo in puhalnikom. Sp. Brnik 10 Cerklje 1590

Prodajam levi vzdiljivi štedilnik. Kranj Gorenjesavska 21 1591

Prodajam droben krompir za krmo. Plevelj Janez, Velesovo 9 1592

Prodajam kravo, sedem mesecev brejo; (metofanko) dnevno ima 20 lit. mleka. Lahovčič 33, Cerklje 1593

Ugodno prodajam fiat 600. Oglad v Kranju, Gorenjesavska 51 1594

Tovarna gumijevih izdelkov »SAVA« Kranj prodaja 3 fakturirke znamke »Rheinmetall« in 5 knjižnih strojev znamke »Odnor« najboljšemu ponudniku! 1595

kuptin

Kupim hrušove deske — plohe. Zepič, Kranj Zl. polje 5 1529

odkupi

Iščem enosobno stanovanje v Kranju ali okolici proti nagradi N 3000 din. Naslov v oglasnem oddelku 1596

Sprejemem sestanovavko s svojo posteljo. Nasl. v ogl. odd. 1597

Preklicujem avtobusno izkaznico št. 40842 na ime Polajner Franc, relacija Kranj — Preddvor 1598

Iščem starejšo žensko za varstvo otroka. Nasl. v ogl. oddelku 1599

Prosim osebo, ki je vzela v četrtek zvečer torbico, naj jo vrne na naslov proti nagradi. 1600

Pomotoma zamenjano žensko rogovno kolo, sive barve, pred Zdrav. domom, naj ga vrne. Voglje 4, Senčur 1601

Zamenjam hišico na deželi za stanovanje v Kranju ali okolici. Nasl. v oglasnem oddelku za 30.000 N din 1602

Mirna zakonca iščeta stanovanje ali sobo v okolici Kranja. Nudiava 100.000 S din nagrade. Nasl. v ogl. odd. 1603
Kmetovalci!

V združnem domu na Primskovem dobite razne kmetijske stroje in orodje, gozdarsko orodje in motorne žage, motorne in ročne drobilce za žito, ročne in motorne črpalke, vsa zaščitna sredstva, semena in umetna gnojila. Po želji preskrbimo tudi ostale stvari, ki jih nimamo v zalogi. Z nakupom boste zadovoljni! Se priporoča Kmetijska zadruga »Sloga« Kranj 1532

Delavska univerza »TOMO BREJC« KRANJ razglašala delovno mesto

pedagoškega vodje

osnovne šole za odrasle. Prijave sprejema do 20. aprila 1966.

Zalujoči: Kovačevi

KMETIJSKA ZADRUGA CERKLJE na Gorenjskem razpisuje

JAVNO DRAŽBO

ki bo v ponedeljek, dne 11. aprila 1966 na dvorišču za druge v Cerkljah. Pričetek dražbe ob 8. uri zjutraj.

Na dražbi bomo prodali:

Traktor Fe-35

dve enosni prikolici

vprežno škropilnico in

več traktorskih priključkov

Prednost ima socialistični sektor, eno uro po razpisnem času pa zasebniki.

Razpisna komisija pri Komunalnem podjetju

VODOVOD KRANJ

razpisuje

prsto delovno mesto

DIREKTORJA

Kandidat mora izpolnjevati razen splošnih pogojev še naslednje pogoje:

1. da ima visoko ali višjo izobrazbo s petletno prakso na vodilnih delovnih mestih,
2. da ima srednjo strokovno izobrazbo z 8-letno prakso na vodilnih delovnih mestih.

Rok za sprejemanje prijav je 15 dni od objave razpisa. Prijave naslovite na Komunalno podjetje Vodovod Kranj — »Razpisna komisija«.

Podjetje ne razpolaga s stanovanji.

ZAHVALA

Ob izgubi ljubega sina in brata

FRANCA BOGATAJA

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so sočustvovali z nami v težkih trenutkih in ga pospremili na zadnji poti.

Zahvaljujemo se Sindikalni podružnici LTH Skofja Loka, obrat Poljane, PGD Trebija za izkazano pozornost, dr. Bojanu Gregorčiču, g. župniku Feđinu in vsem ostalim, ki so pismeno ali ustno izrazili sožalje.

Zalujoča družina Bogataj

Podgora, 4. 4. 1966

ZAHVALA

Ob bridki izgubi dobrega skrbnega moža, očeta in starega očeta

JOŽETA ŠTILEC

se prisrčno zahvaljujemo vsem, ki ste ga spremili na zadnji poti, darovali vence in cvetje in nam ustno ali pismeno izrekli sožalje. Posebno se zahvaljujemo zdravnikom z Golnika dr. Frianovi, dr. Pavlinu in dr. Novaku za trud in nego med boleznijo. Iskreno se zahvaljujemo č. duhovniku zaposlovalne besede, tržiški godbi, kolektivom Iskra, Tekstilindus I (adj. odd.), Planika, Odeja Šk. Loka ter dobrim sosedom Poklukarjevim in Oreharjevim za nesebično pomoč. Še enkrat vsem iskrena hvala.

Zalujoči: žena Marija, hčerka Silva z družino, sinovi: Cene z družino, Jože z družino in Janez

Naklo, 31. marca 1966

ZAHVALA

Ob tragični izgubi dragega moža, očeta, očima, brata in strica

JOŽETA KEMPERLA

kovača v Nemiljah

se zahvaljujemo sosedom, ki so pokojnemu v trenutku nesreče prvi priskočili na pomoč in reševalcem za prevoz v bolnišnico. Zahvaljujemo se šoferju in spremljevalcu avta pogrebne službe Komun. servisa Kranj za prevoz domov. Hvala vsem prijateljem, sosedom, sorodnikom in znancem za izraženo sožalje in izkazano pomoč, darovane vence in tako številno spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo še čebelarški družini, pevcem za poslovalne pesmi, g. župniku za pogrebne obrede. Vsem še enkrat hvala.

Zalujoči: Kovačevi

Nemilje, 2. 4. 1966

OBRTNO PODJETJE TRŽIČ

razpisuje prsto delovno mesto

računovodje

Pogoji:

Srednja ekonomska šola ali druge srednje strokovne šole s 5-letno prakso v finančni stroki.

Nastop službe 1. maja 1966
 Osebnih dohodkov po pravilniku o delitvi OD podjetja.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Pismene ponudbe ali osebni dogovor na naslov:

OBRTNO PODJETJE TRŽIČ, Trg svobode 33, tel. 71240

VIST-TAFO

usnje za tapetniško industrijo

»STANDARD« — KRANJ

AMD Senčur razpisuje javno licitacijo za

prodajo

osebnega avtomobila

ZASTAVA 750

Licitacija bo v četrtek, 7. IV. 1966 od 15. do 16. ure za socialistični sektor, od 16. ure dalje pa za privatnike v domu AMD Senčur št. 89

OBLETNICA

5. aprila je minilo eno leto odkar nas je za vedno zapustil naš dobri očka, mož, sin in brat

Franc Lotrič

Ohranili ga bomo v najlepšem spominu.

Zalujoča žena Ivanka, sin Franci, mama, brat in sestre

GLAS

ZANIMIVOSTI OB RAZSTAVI
V. LOŠKEM GRADU

Kaj je filumenistika?

● V soboto prejšnji teden (2. aprila) so v galeriji Loškega gradu odprli prvo filumenistično razstavo v Sloveniji. Filumenisti so zbiratelji etiket z vžigaličnih škatlic. Izbrano gradivo iz svoje zbirke, ki šteje nekaj manj kot 15.000 kosov, razstavlja loški zbiratelj Eugen Burdych.

● Med filumenisti ima menda rekord neki Anglež, ki je zbral že več kot 150.000 etiket v 20 albumih. Inženir Herman Bresinsky iz Berlina je v 45 letih zbral 65.000 etiket; to je največja nemška tovrstna zbirka.

● Filumenisti so na slabšem kot filatelisti, ker doslej še ni izšel noben večji katalog vseh izdanih etiket; verjetno jih je preveč.

● Med zbiralci etiket z vžigaličnih škatlic je menda najbolj znana angleška princesa Margareta. V nekem angleškem časopisu je bil nekoč objavljen članek, da zbira etikete, in z vseh strani sveta je potem od zbirateljev dobila toliko teh malih sličic, da jih je res morala začeti zbirati, če jih že prej ni.

● »Mauritius«, najstarejša

etiketa, je deset let starejša kot najstarejša poštna znamka na svetu. To je košček papirja, ki ga je londonski lekarnar John Walker leta 1830 prilepil na škatlico vžigalic, ko jih je še sam izdeloval. Po tem možu se imenuje edinstveni muzej etiket za vžigalične škatlice v Londonu; ta muzej je filumenistična Meka.

● Cene etiket so zelo nizke, posebno v primerjavi z znamkami. Tisoč etiket iz Holandije prodajajo trgovci za 8,50 DM, posamezni redkejši kosi pa veljajo od 4 do 8 pfenigov. Za tisoč kompletnih stavkov kitajskih etiket (en stavek je sestavljen iz treh ali več različnih etiket z istimi motivi) je treba odšteti 20 DM.

● Sovjetska zveza izda letno menda okrog 3000 kosov novih etiket, ki so tiskane v več barvah. Motivi so zelo raznovrstni in različni v različnih državah. Francozi prikazujejo na etiketah pokrajine, narodno nošo, karikature, Italijani gradove, Švedsi motive iz pravljic, Španci portrete komponistov, Japonci umetniške reprodukcije, itd.

MALCE ZAPOZNEL, A SE VEDNO AKTUALEN ZAPIS

Nezakonite izključitve

dijakov iz tehnične šole Iskre zaradi slabih ocen ob polletju

Od semestralnih počitnic sem se v Kranju precej govori o izključitvi nekaterih dijakov iz tehnične šole Iskra zaradi slabih ocen, o pritožbah nekaterih dijakov na tak ukrep šole, o nezakonitosti izključevanja zaradi slabih ocen, o slabi disciplini v šoli in še o drugih nepravilnostih. Od naših bralcev smo dobili več vprašanj, kako je s tem. Eden nam piše: »Zvedel sem, da so zaradi slabih ocen izključili iz šole 12 dijakov, čeprav to ni v skladu s predpisi. Tisti, ki so zagrozili, da se bodo pritožili, so bili ponovno sprejeti, ostali pa še vedno čakajo na rešitev. Zanima me, kdo jim bo, če bodo ti učenci ponovno sprejeti, povrnili škodo za izgubljeni čas? Ali bo kdo zaradi takega samovoljnega ravnanja klican na odgovornost? Ali bo zaradi nekaterih resničnih navedb učencev v pritožbah kaj storjeno?«

O tem smo povprašali predstojnika tehnične šole Iskre ing. **Gabrijela Perka**, ki nam je takole povedal:

»Učiteljski zbor je na seji 10. marca lani sprejel sklep, da bodo dijaki četrtil letnikov s štirimi ali več negativnimi ocenami izključeni iz šole, dijaki ostalih letnikov pa s petimi ali več negativnimi ocenami. 18. januarja letos je bil sprejet poimenski seznam dijakov, ki so morali iz šole; izključili smo 12 dijakov, ki so imeli 4 do 7 nezadostnih ocen. Dva od njih smo sprejeli nazaj, ker nista imela disciplinskih prekrškov.

Do tega ukrepa nas je pripeljalo to, da imamo v večini razredov veliko dijakov s precej slabimi ocenami. Dijake smo vseskozi opozarjali na to in jim pogosto popuščali, a vse ni nič pomagalo. Zavedamo se očitkov o nezakonitosti glede na predpise, a nismo mogli ravnati drugače. Z izključitvijo oz. s sklepom o kriterijih za izključitev so soglašale tudi razredne skupnosti in mladinska organizacija, ki je nedvomno premalo naredila za vzgojo in zlasti za krepit-

tev zavesti, da je učenje osnovna obveza dijakov.»

Direktor zavoda za prosvetno pedagoško službo v Kranju **Ivo Zrimšek** nam je takole povedal:

»Menim, da je izključitev dijakov zaradi slabih ocen nevzgojna. Tak ukrep bi bil opravičljiv samo v primeru, če bi takšno stanje kvarno vplivalo na pedagoški proces in na okolico. Na strokovnih šolah bi moral biti čvrstjši pedagoški režim in notranja organizacija. Mislim na pogosto menjavo učnega kadra, ki škoduje enotnemu in pravilnemu učnovzgojnemu procesu, povrhu tega pa je vzrok nedoslednost v učnih načelih. Teh stvari je prav v tehnični šoli Iskre dovolj (npr. 18 honorarnih učiteljev) in to je nedvomno posredno če ne neposredno botrovalo izključitvi.

● Sola bi izključene dijake morala sprejeti nazaj, če ne gre tudi za disciplinske prekrške; za te pa v nekaj primerih gre. Predpisi namreč določajo, da je izključitev kazen, ki se uporabi samo zaradi disciplinskih prekrškov; za-

● radi slabih ocen je izključitev nezakonita. Dijak s prevelikim številom nezadostnih ocen izgubi samo pravico napredovanja v višji razred, ne sme pa biti zaradi tega izključen iz šole. Statut šole določila o izključitvi zaradi slabih ocen nima, povrhu tega pa je statut šolskega centra zelo nepopoln, posebno v poglavjih, ki govorijo o kaznih. Ta del ima samo 4 člene v vsega petimi stavki.

● Iz nenavadnega je jasno razvidno, da je sklep o izključitvi nezakonit. Izvršitev sklepa naj ravnatelj zadrži, svet zavoda kot najvišji samoupravni organ pa naj ga odpravi.»

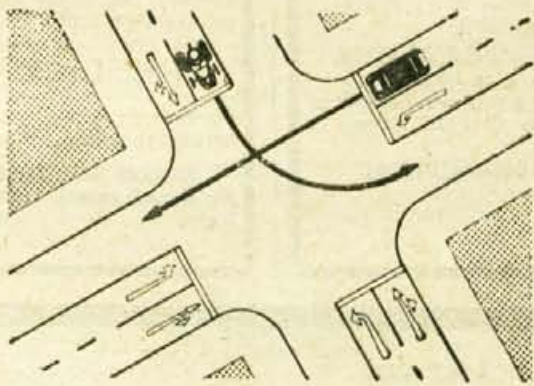
k. - a.

GLAS

IN URADNI VESTNIK
GORENJSKE

Izdaja in tiska CP »Gorenjski tisk« Kranj, Koroška cesta 8. Naslov uredništva: Kranj, Cesta Staneta Zagarja 27 in uprave: Kranj, Koroška cesta 8. Tekoči račun pri NB v Kranju 515-1135. Telefoni redakcije 21-835, 22-152 uprava in tiskarna 21-190, 21-475, 21-397. Naročnina letna 20 novih dinarjev (n. d.) ali 2.000 starih dinarjev (s. d.), mesečno 1,70 n. d. ali 170 s. d. Cena posameznih števil 0,40 n. d. ali 40 s. d. Mali oglasi za naročnike 0,40 n. d. ali 40 s. d., za nenaročnike 0,50 n. d. ali 50 s. d. beseda. Neplačanih oglasov ne objavljamo

Dopolnilna prometna vzgoja uporabnikov cest

V križišču enakovrednih cest vozita traktor in osebni avtomobil. Traktor zavija v levo, osebni avtomobil pa vozi naravnost.

Ti dve vozili morata voziti skozi križišče po »desnem pravilu«, ki pravi, da ima prednost v križišču tisto vozilo, ki je skrajno desno, oziroma nima na svoji desni strani nobenega drugega vozila.

Prvi pelje skozi križišče traktorist, drugi pa voznik osebnega avtomobila.

Pred dnevi so pričeli na letališču na Brniku snemati kriminalni film, ki ima delovni naslov »Kako ubiti ženo«. Producent filma je Internacional Film z Dunaja, režiser je Manfred Köller, glavno vlogo pa so zaupali znanemu igralcu Stewartu Grangerju. Slika prikazuje režiserja, Stewarta Grangerja in njegovega sina v odmoru med snemanjem.